

ANTİKAPİTALİST
sosyalist işçi'nin ekidir

Ne oldu bu
sosyalist ülkelere?

sosyalist işçi

www.sosyalistisci.org

SAYI: 264

2 Aralık 2006

1.50 YTL

**Her 3 kişiden biri yoksul
1 milyon kişi açlık sınırının altında**

YOKSULLUĞA KARŞI ÇÖZÜM MÜCADELE

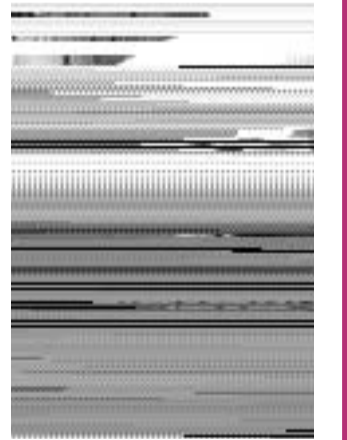
Türkiye'de uzun süredir bir bölünme yaratılmaya çalışılıyor. Laik-şeriatçı bölünmesi yapay bir biçimde şişirilmeye, bir şeriat tahdidine karşı laik cephe oluşturulmaya çalışılıyor. CHP, bir cumhuriyet koalisyonu, İşçi Partisi ise bir Milli Hükümet çağrısı yapıyor. Laik cephenin iki temel hatası var. Birincisi, laiklik etrafında birlik çağrıları, sağın, ırkçı-milliyetçi partilerin işine geliyor. Onlara güç katıyor. İkincisi, laik cephe çağrıları, Türkiye'de gerçek sorunların üstünü örtüyor. AKP'nin emekçiler ve yoksullara yönelik gerçek saldırılarının görülmesini engelliyor. AKP milyonlarca emekçiyi yoksul-

laştırılan politikaların partisi. AKP, sermayenin partisi. AKP, zenginlerin partisi. Şeriatçı bir karşı devrimi hazırlamakla değil, işçi sınıfına yönelik IMF politikalarını uygulamakla meşgul. Türkiye'de her 3 kişiden birisi yoksul. 1 milyon kişi açlık sınırının altında. Milyonlarca insan işsiz. İşte AKP işsizliğin partisi. Laik cephe çağrıları yapanlar, bu gerçeğin üstünü örterek, AKP'ye güç katıyorlar. Laik-şeriatçı bölünmesi yaratana karşı, zengin fakir, patron-işçi çelişkinin gerçek bölünme olduğunu anlatmak ve müslümna olan-olmayan tüm işçilerin mücadele birliğini sağlamak zorundayız.

**CHP, MHP
flörtü
Sayfa: 2**

**Milliyetçilik ya
da yurtseverlik
kime yarıyor?
Doğan Tarkan
Sayfa: 3**

**Sendika
ne demek,
öğrenci kim?
Saim Gürel
Sayfa: 5**

KESK 14 Aralık'ta iş bırakıyor

KİM NE DEDİ?

“

"Başkan Bush, imkânsız olduğunu sandığımız bir şeyi becerdi: Saddam'a karşı geniş kitlelerin (en azından Müslüman toplumlarda) sempati duymasını sağladı!"

Max Hastings, İngiltere'nin en ciddi muhafazakâr gazetesi Daily Telegraph'ın eski yayın yönetmeni. Saddam'ın idam kararı üzerine.

"AKP'nin izlediği politika ile cumhuriyet değerlerinde yarattığı tahribata karşı MHP'nin sağ-sol ayrımı yapmadan verdiği tepki ve yaptığı çağrı çok önemli. Bu ulusalcılar açısından sevindirici bir açılım."

Deniz Baykal, MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin Kongre konuşması üzerine

"Yola gel, sola gel" **Baykal'ın Devlet Bahçeli üzerine söyledikleri üzerine DSP genel Başkan'ının tepkisi**

"Sağcı solcu ayrımı yapmıyoruz. Türkiye'nin kuşatılmasından rahatsız olan herkese kucak açıyoruz."

MHP Genel Başkan Yardımcısı Mehmet Şandır, Eylül 2005

"Türkiye'nin içinde bulunduğu durum, klasik sağ sol dengesiyle anlatılmaz. Onun ötesinde bir yaklaşıma ihtiyaç var"

Deniz Baykal, Haziran 2006

"Yeni siyaset dinamikleri şekillenmeye başladı." **Deniz Baykal, MHP Kongresi'nden hemen sonra**

"CHP gibi partilerle ortak paydalarımız çoğaldı." **Mehmet Şandır, MHP Genel Başkan Yardımcısı, Baykal'ın açıklaması üzerine.**

”

sosyalist işçi'ye internet üzerinden ulaşmak için: www.sosyalistisci.org

hertürlü yazışma için: sosyalistisci@gmail.com

Bahçeli'nin talimatı ile Ayasofya'yı basan ülkücü faşistler

Devlet Bahçeli komut verdi:

“Sokağa çıkın, vurun”

MHP Kongresi'nde konuşan Devlet Bahçeli "ülkücüler sokağa çıkmayacak, olaylara karışmayacak" dedi. Bahçeli'nin bu sözleri ülkücü faşistleri öven basın tarafından büyük bir coşkuyla karşılandı.

Bahçeli'nin bu sözlerinden 3 gün sonra bir grup ülkücü faşist Ayasofya Müzesini basarak namaz kıldılar. Fotoğraflarını çekmek isteyen bir kişiyi kötü bir biçimde döven ülkücü faşistler polis tarafından göz altına alındılar.

Eskiden Türkiye'de ne zaman "olaylara karışmayın" dese ülkücüler sokağa çıkarak cinayet işlemekteydiler. Bahçeli'de ne zaman "sokağa çıkmayın, olaylara karışmayın" dese ülkücüler saldırıya geçiyorlar.

MHP duruyor, CHP kayıyor

MHP, CHP flörtü

Geçtiğimiz pazar MHP 8. Olağan Kongresi yapıldı. Kongre, tam da beklendiği gibi, Genel Başkan Devlet Bahçeli'nin kesin zaferiyle sonuçlandı. Çünkü Bahçeli MHP'nin demokrasi düşmanı geleneğine uygun olarak kendisinden başka kimsenin aday olmasına izin vermedi.

Karşısına çıkacak tek aday olarak kendisini duyan Prof. Dr. Ümit Özdağ partiden ihraç edildi.

Özdağ MHP'nin muhalif kanadında yer alıyor. Ortadoğu gazetesine alternatif olarak yayınlanan Yeniçağ gazetesinin yazarlarından. Yeniçağ'ın tirajı ise Ortadoğu'dan fazla. Özdağ MHP'nin millitan kesimini oluşturan Ülkü Ocakları'nın da desteğine sahip. Hareketi sokağa taşıyacağını söylüyor. Kendisine faşist den-

mesini de "Demek ki doğru yoldayız" diye değerlendiriyor. Yani Bahçeli yönetiminden daha tehlikeli. 2002 seçimlerinde aldığı yenilgiden dolayı yönetime kızgın olanların öfkelerini dile getiriyor.

Bugün ise iş çevreleri ve liberal aydın kesimi MHP'de Bahçeli'nin görece daha ılımlı politikasından yanalar. Zaten Bahçeli de buna uygun davranıyor. MHP'yi marjinal bir partiden çok bir kitle partisi haline getirmeye çalışıyor. Türk milliyetçiliği anlayışında da muhalif gruptan farklı bir çizgi izliyor. Elbette ki Türk milliyetçiliğinden bir an bile vazgeçmiş değil. Ancak soyculuk çizgisindeki Türk milliyetçiliğini Atatürk milliyetçiliği çizgisine yakınlaştırma çabası içinde.

Kongrede Türklüğü kurucu üst kimlik olarak tanımladı. Bunun etnik kimliklerin reddedilmesi ve inkârı anlamına gelmediğini vurguladı. Aslında bu yaklaşım Anayasa Mahkemesi tarafından da dile getirilmişti. Kendisini etnik olarak nasıl tarif ederse etsin her bölge ve kültürden insanın TC'nin temel nitelikleri, kurucu felsefesi ve değerlerinde buluşup ortaklaşmaya çağırıyor.

Kurt izi it izine

CHP lideri Deniz Baykal'ın "önemli ve olumlu" diye nitelediği konuşmada bu temel vurgu vardı. Yani Kemalizm, ulusal birlik, ülkenin üniter yapısı gibi konularda CHP ile MHP çizgileri arasında büyük bir benzerlik var. Ümit Özdağ MHP içinde

etnik kimliklerin inkârını savunanları temsil ediyor. Sık sık Türkiye'nin "Ne mozaiki ulan!" sözüne atıfta bulunarak imhaya varacak politikaları savunuyor.

Bahçeli çizgisi ise asimilasyoncu bir rota izliyor. Her türden azınlığın Türk üst kimliği çatısı altında eritilip kaybolmasını istiyor.

Her ikisi de azınlık haklarının tanınmasına karşılar ama Özdağ daha sert çözümler öneriyor.

Cumhuriyet koalisyonu

Milliyetçilik konusunda MHP'den hiç de geride kalmayan CHP'nin lideri ise, laik-şeriatçı eksenine oturttuğu parti politikasına uygun olarak, sola ve geniş emekçi yığınlara tamamen sırt çevirmiş durumda. Aksine yüzünü sağa, hem

de en sağa, faşistlere dönüyor. 1980 öncesi, örneğin Maraş katliamı başlarken, ilk saldırılan binanın kendi parti binası olduğunu unutmaya benziyor. Faşist parti MHP'nin estirdiği sokak teröründen nasibini alanlar arasında pek çok CHP'linin var olduğunu da hatırlamıyor anlaşılır. Yoksa önerdiği "cumhuriyet koalisyonu"nun başka anlamı olmasa gerek.

Devlet partisi CHP'nin solla, emekle, sosyal demokrasiyle bir bağı kalmadı desek pek de yanlış olmaz. Ama Baykal, faşistlerle yaptığı işbirliğinin DSP lideri Ecevit'in başına ne çoraplar ördüğünü ve siyaset sahnesinden silinmesine nasıl yol açtığını hatırlasa bundan sonraki siyasi hayatı için iyi eder.

KÖŞE YAZARLARI NE DİYOR?

MHP Kongresi'nin ardından basında çok sayıda ünlü yazar MHP-CHP ittifakını parlatma yazıları yazmaya başladı.

Cumhuriyet yazarı **Hikmet Çetinkaya** "Ulusal Bütünlük" başlıklı yazısında CHP-MHP yakınlaşmasına karşı çıkanlara saldırıyor ve bunları "eski faşist, yeni liberal demokratlar, döne sosyalistler" olarak adlandırıyor.

Hikmet Çetinkaya'ya göre Bahçeli "Türk milliyetçiliğinden vazgeçmiyor ama ırkçılığı bir kenara bırakıyor" ve ekliyor "böyle bir ortak paydada birleşmek ne

CHP'yi ırkçılığa dayalı bir yapıya dönüştürür ne de MHP'yi sosyal demokrasiye kayan bir partiye..."

Hikmet Çetinkaya ülkücü faşizmi CHP ile MHP'nin ortak paydası yapıyor ve Cumhuriyet gazetesinin nereden nereye geldiğini açıklıyor.

Milliyet'den **Güneri Cıvaoglu** ise "Bahçeli'nin sokağa inmeyeceğiz ve sola ve sağa açılalım, tabanımızı genişletelim mesajlarının" olumlu olduğunu söyledikten sonra "iki parti arasındaki mesafe, özellikle laiklik, ülkenin bütünlüğü, bağımsızlık gibi konularda kapanmakta" diyor.

Cıvaoglu'na göre CHP ve MHP'nin seçimlere kadar oyu artacak.

Gene Milliyet'ten **Fikret Bila** ise Baykal'la konuşarak MHP'yi öven sözlerini ilk açıklayan yazar. Bila, iki partinin ortak paydasının "milliyetçilik, laiklik ve üniter yapının korunması" olduğunu vurguladıktan sonra "elbette iki parti

tıpatıp aynı olamaz" diyor. Bila CHP ve MHP'nin üzerinde anlaşığı ortak paydada anlaşan başka partilerin de olduğunu söylüyor.

Radikal'den **Hasan Celal Güzel**'in ağzından suları akıyor. "MHP ve ülkücü hareket, 1960-80'li yıllarda, Soğuk Savaş'ın tetiklediği marksist şiddet eylemlerine karşı milli birliği ve toplumun güvenliğini sağlamaya çalışmış, bu yüzden haksız yere anarşinin taraflarından biri olarak gösterilmiş ve yıpratılarak oy sandıklarından netice alamamıştır." diyerek faşist cinayetleri ve katliamları aklamaya çalışarak başlıyor ve sonra "yükselen Türk milliyetçiliğinden tabiatıyla en fazla MHP pay sahibi olacak" diyor.

Hasan Celal Güzel MHP'nin yükselişinden memnun ve CHP'nin çabalarından da bu nedenle daha da memnun.

Sabah gazetesinin başyazısı ise "yol

arkadaşlığı" başlığı altında Baykal'ın taban genişletmek için sağ kitleye yöneldiğini, kendisine el veren çıkmadığını ve şimdi de "madem öyle biz onlaragideriz" çizgisinde olduğunu vurguluyor.

Sabah MHP ile CHP'nin benzerliğini şöyle açıklıyor: "Biri Türkiye kuşatıldı diyor, diğeri devlet kuşatıldı. Biri ulusal duyarlılıkların harekete geçmesinden söz ediyor, diğeri milli hassasiyetlerin canlanmasından.. 301'inci maddeden AB'ye kadar her konuya bakışları aynı. Hatta ABD'ye kadar."

Milliyet'ten **Taha Akyol** ise Baykal'ın merkez sağdan isimleri CHP'ye çağırıldığını ama Erdal İnönü'yü, Hikmet Çetin'i, Murat Karayalçın'ı ve Ercan Karakaş'ı çağırmadığını söylüyor. Çünkü bu isimler Baykal'a göre "cumhuriyetçi" değil. Yani Baykal'ın "cumhuriyetçiliği" sol değil.

Taha Akyol, "sosyal

demokrat bir alternatif geliştirmek zorunda olan Türkiye tam tersi bir istikamete gidiyor" tesbiti yapıyor ve "Türkiye için sağın alternatifinin sosyal demokrasi olması" gerekir diyor.

Radikal'den **İsmet Berkan** ise doğru bir tesbit yapıyor. İsmet Berkan'a göre MHP'nin oyu % 7-9, CHP'nin oyu ise %15-18. Toplam %30 olamıyorlar. AKP ise en kötü ihtimalle %34.

CHP'nin şimdiden MHP ile koalisyon kuracağını ilan etmesi MHP'nin oylarını arttıracak ve bu partinin barajı aşmasını sağlayacaktır.

İsmet Berkan şu tesbiti de yapıyor: "CHP sosyal demokrat geçmişle övünmekten kaçınan, bu hasletini gizlemeye çalışan milliyetçi-laik bir parti. Belki de MHP'den tek farkı MHP'nin laiklik vurgusu yapmaktan kaçınması, din-dar muhafazakar seçmene de seslenmesi."

BAŞYAZI

Savaş-1

İran Irak olmasın

Bu talebimizin artık eskidiğini düşünenler var. Nedeni ABD seçimleri. Gerçekten de ABD'de Bush'un Cumhuriyetçi partisi'nin seçim yenilgisinin en önemli nedeni Irak savaşı. Savaş karşıtı hareket için bu yenilgi önemli bir mevzi.

Ancak hayale kapılmamak gerekir. ABD'nin henüz İran ve Suriye ile anlaşarak, Irak'ta bir miktar asker bırakarak Irak'tan ve Afganistan'dan çekileceğini düşünmek çok yanlış olur. ABD hegemonya için, petrolün kontrolü için "teröre karşı uzun savaşı" başlattı ve bu strateji Bush ile veya bir başka Demokrat ya da Cumhuriyetçi Başkan ile de devam edecektir. Tersi ABD'nin dünya hegemonyası iddiasından vaz geçmesi anlamına gelir. Tam da rakipsiz bir askeri güce sahipken.

Bu nedenle artık politik olarak kaybedeceği hiçbir şey kalmamış olan Bush'un daha da çılgın bir biçimde İran'a saldırması her zaman gündemde.

Ama bu arada ABD ve müttefiklerinin ani bir çöküşle Irak'tan, Afganistan'dan ve Lübnan'dan öökilmeleri de mümkündür. Bu emperyalizm için ağır bir darbe olur. İşte savaş karşıtı hareketin bugüne kadarki mücadelesini sürdürmesinin gerekliliği de tam bu noktada anlam kazanmaktadır. ve gene tam bu nedenle savaşa karşı antiemperyalist mücadele merkezi olan konudur.

Savaş-2

Ateşkese acil yanıt gerekiyor

Kürt savaşında ateşkesin ilanı ve bu kez ateşkesteki kararlılık çok önemli bir dönüm noktasıydı. Ne var ki bu tutuma hala resmi bir yanıt gelmedi. Tam tersine operasyonlar sürüyor. Kan akmaya devam ediyor. gerginlik tırmandırılmaya çalışılıyor. Kürt hareketi kararlı. Bu oyunlara şimdiye kadar gelmedi. Ama bu gazetenin daha önce de defalarca belirttiği gibi ezilen sabırlıdır ama her sabrın bir sınırı vardır. Bu sınırı zorlamamak gerekir. Sonuçları herkes için ağır olacaktır.

Şimdiye kadar ateşkese en tutarlı cevaplar eski özel harpçi Mehmet Açar'dan gelmekte. Son olarak "ateş etmeyene niye ateşedilecek ki, hepsini sonuna kadar öldürmek politikası doğru olamaz" dedi.

AğaR2in çıkışları beklenmeyen çıkışlar olarak değerlendiriliyor ama tam da öyle değil. O, ege men sınıfın temsilcilerinden birisi ve Türkiye'de egemen sınıf, tekelciler savaş istemiyor. İstikrarsızlık istemiyor. En son olarak bugüne kadar şahin kanatta yer alan Açar'da bu nedenle harekete geçti.

Türkiye'de savaşı isteyenler "etnik milliyetçiliğe" karşı olduklarını söyleyen ırkçılardır. Devlet kademelerinde geniş yerleri olan bu kesim Kürtlere karşı imha hareketinin devam etmesini istiyorlar. Bundan politik olduğu kadar daha doğrudan da çıkarları var.

Mesele onların hayat damarlarını kesmektir. Bunun ilk adımı milliyetçiliğin bütün görünümüne karşı kesin bir tutum almaktır. Vatansızlık, yurtseverlik ve milliyetçilik. Bu akımlara karşı mücadele bugün Kürt sorununda solun en önemli görevidir.

Milliyetçilik ya da yurtseverlik kime yarıyor

MHP Kongresi'nin ardından CHP'nin bu partiye yolladığı sıcak mesajlar ve neredeyse açık açık seçimlerden sonra birlikte hükümet kurma çağrısı basında da önemli yer tutuyor.

Yapılan bir dizi kamuoyuyoklaması CHP'nin koalisyon kurma çağrısı yaptığı ülkücü faşist paritnin oylarının %7 ile 9 arasında olduğunu gösteriyor. Ama hemen hemen hiç bir kamuoyu araştırması henüz MHP'nin %10 barajını aştığını göstermedi.

CHP ise aynı kamuoyu araştırmalarına göre yüzde 12 ila 15 arasında bir oy alacak gibi görünüyor. Yani iki partinin toplam oyları yüzde 19 ila 24 arasında.

CHP'nin "cumhuriyet tehlikede" diyerek karşısında ittifak kurmaya çalıştığı AKP ise aynı kamuoyu araştırmalarına göre en az yüzde 30, en çok ise yüzde 38 oy almakta.

MHP'ye ittifak öneren CHP asıl olarak oy arttırmak istiyor. AKP ile aradaki açığı kapamak istiyor. Ve aklınca AKP'den CHP'ye oy kaydırmak istiyor. İnce ve sinsi bir plan. Bu amaçla Baykal "cumhuriyet tehlikede" dedikten sonra "sağ sol fark etmez, birlik" diyor. Bunu söylerken AKP'yi sağ olarak değil daha da tehlikeli bir düşman olarak gösteriyor. Sağ ise kazanmaya çalışıyor. Baykal'ın kazanmaya çalıştığı sağ, liberal demokratlar, merkez sağ değil, MHP. 20 yıl boyunca bu ülkede sola karşı katliamlar düzenlemiş bir parti. İnsanları CHP'li olduğu için öldürmüş bir parti.

O günden bugüne MHP'de bir değişiklik yok. Partinin lideri Devlet Bahçeli bunu defalarca ifade etti. Eskisi gibi sokakta değiliz çünkü o zaman marksist sol güçlü ve etkin bir biçimde sokaktaydı bizde onu durdurmak için savaştık, şimdi o yok bizde sokakta değiliz. Gene çıkarsa gene sokağa çıkarız diyor. "Biz değil, onlar değişti" diyor.

gerçekten de değişen MHP değil. Değişen CHP. MHP eskiden olduğu gibi ülkücü gençliği ile liselerde ve üniversitelerde terör estiriyor. Saçları uzun diye, bira içiyor diye ya da solcu olduğu için insanlara saldırıyor. Öldürüyor. Son Gazi Üniversitesi olayları açık bir gösterge.

CHP ise keskin bir dönüş yaşıyor. Aslında dönüşümü kemalist-laik cephe yaşıyor. Bir yandan hayali bir şeriat düşmanı yaratıyorlar ve AKP'yi bu düşman olarak tanımlıyorlar ardından "vatansız cephe", "cumhuriyet cephesi" gibi birlikler önererek faşistlerle işbirliği oluşturmaya çalışıyorlar. Kimi sağ yazarlar dahi, örneğin Taha Akyol, CHP'yi uyarıyor. Bu ittifak işe yaramaz diyor. İhtiyaç faşistlerle işbirliği yapmak için sağa geçmek değil, tam tersine daha sola geçmek gerekir diyor.

Aslında CHP bu ittifak politikası ile doğrudan MHP'ye yardımcı oluyor. Oyları barajı aşamayan MHP bu nedenle de oy kaybediyor. Nasıl olsa barajı aşamayacak diyen önemlice bire kesim başka yerlere kayıyor. Belki, sağcı olduğu ölçüde AKP'ye, belki "vatansız", milliyetçi, "yurtsever" olduğu ölçüde CHP'ye.

MHP ile koalisyon önererek CHP aslında bu partinin barajı aşmasına yardımcı oluyor. Çünkü artık MHP'nin barajı aşmasının bir anlamı var. Üstelik barajı aşarsa belki bir önceki dönemde olduğu gibi gene hükümet olmasının olasılığı var. Kaçan oylar böyle düşünerek geri gelecektir.

Kısacası CHP kendi katilini yeniden meclise taşıyor. Soldan gelen her milliyetçi adımın aslında daha sağa, daha sağdaki milliyetçi örgütlenmeye yaradığının en iyi göstergesi.

Birde daha solda olup milliyetçi olanlar var. En başta İşçi Partisi. Bu parti yıl-

lardır sağa kayan milliyetçi-vatansız bir çizgi üzerinde ama bir türlü büyüemiyor. Hep aynı noktada: Binde 2. Bazen daha da aşağıya düşüyor. İşçi Partisi'nin vatansız milliyetçiliği aynı cephenin daha güçlü partisine CHP'ye ayırıyor. Onun milliyetçiliği ise MHP'ye.

Bu kervana katılan bir diğer parti ise yeni TKP. TKP'nin giderek bütün güçlerini yığıldığı yurtseverlik çizgisi aynen İşçi Partisi'nin vatansızlığı gibi önce CHP'ye, ardından MHP'ye yaramaktadır.

Bugün İşçi Partisi ile TKP'yi aynı yere koymak haksızlık gibi görünebilir. Bir anlamda doğrudur. İki parti arasında farklar var ama teorik olarak aynı yerde duruyorlar.

TKP Genel Sekreteri "teorik olarak ABD Türkiye'ye saldırabilir öyleyse pratik olarak da bu mümkündür ve bu nedenle hazırlanmak gerekir" diyor. Yurtseverliklerini bir anlamda bu ABD saldırısına da bağlıyor. Belli ki son zamanlarda çıkan romanları çok okumuş. Hayali geniş. Ama o-nun bu geniş hayali TKP'yi aramızdan alarak sağa oturtuyor. İşte bu nedenle soldan ki hertürlü milliyetçi, vatansız, yurtsever eğilime karşı çıkmak gerekiyor.

Solda olmak toplumdaki ve dünyadaki çelişkilerde milli temellerde değil sınıf temelinde ayrışmaktadır.

İlk seçimlerde ne yazık ki gene göreceğiz. Solda milliyetçilik, vatansızlık ve yurtseverlik üzerinden politika yapanlar son seçimlerden daha kötü sonuçlar elde edecekler. Sağda milliyetçilik yapanlar kazançlı çıkacaklar. Fakat kimse ülkede yürüttüğü IMF-Dünya Bankası politikaları nedeniyle AKP'yi eleştirmediği için AKP ya oy kaybetmeyecek ya da çok az kaybedecek ve büyük olasılıkla gene tek başına iktidar olacaktır.

Doğan TARKAN

Düşünceye özgürlük

Geçtiğimiz günlerde AKP gençlik kollarının düzenlediği bir konferansta Gazi Üniversitesi'nden Prof.Dr. Akif Yayla kemalizmin ilericilikten çok gericiliğe tekabül ettiğini söyledi. Hemen ardından olay (aslında bir olay da yok ama) manşetlere taşındı, sansasyonlar yaratıldı. Akif Yayla cennetteki yasak elmayı ısırdı, devletin resmi ideolojisine ters düşen şeyler söyledi. Tıpkı Orhan Pamuk, Elif Şafak, Hrant Dink gibi. Ve tabii ki tıpkı onlara olduğu gibi Yayla'ya da saldırılar başladı.

En başta medya tarafından düşman ilan edildi Akif Yayla, arkasından Gazi Üniversitesi'ndeki görevinden uzaklaştırıldı, kendisini konferansa davet eden AKP'lilerin hepsi Yayla'yı yalnız

bıraktı son olarak da İstanbul Barosu'ndan bir avukat tarafından hakkında suç duyurusunda bulunuldu. Suç duyurusu metni ise Yayla'ya karşı kampanya yapanların düşünceleri özgürlüğüne bakışlarını ve kendi "bilimselliklerini" ortaya koyar nitelikte: "Kemalizmin ilerlemeyi çok gerilemeye tekabül ettiğini söylemek adeta bilimi inkâr etmektir. Cumhuriyet'e, devrim yasalarına, laikliğe karşı olmakla eş anlamlıdır". Solun büyük kısmı ise bu konuda sessiz kalmayı tercih ediyor. Akif Yayla'ya sadece İHD, Mazlumder, İHGD ve HYD gibi bir kaç insan hakları derneği sahip çıktı. Bu konuda sessiz kalmaya devam eden sol ise ne yazık ki statükocuların tarafını güçlendiriyor.

Sosyalistler, katliam, nefret ve ırkçılıktan beslenen faşistler hariç herkes için sınırsız düşünce, söz söyleme ve örgütlenme özgürlüğünü savunurlar. Düşünmenin ve düşündüğünü ifade etmenin en temel insan haklarından olduğunu düşünürler. Bu sebeple her tür özgürlük ihlalinin karşısında tutarlı bir biçimde mücadele ederler.

Türkiye'de resmi ideoloji etkisini yitirmeye başlarken her tür özgürlüğe saldırıya devam ediyor. Akif Yayla'nın başına gelenler bunun son örneği. Kendi düşüncesi dışında hiçbir düşünceye tahammülü olmayanlara karşı mücadeleye devam etmek gerekir.

İrmak Can İNANIR

“Mediko'mu vermiyorum”

20 Kasım'da Ankara Üniversitesi Cebeci Kampusunda "Medikomu Vermiyorum" kampanyasının ilk adımını attık. Kampanyamız için, kısa bir sürede önce broşür hazırladık. Cebeci'nin hemen her yerine kampanyamızı anlatan ve üzerinde kocaman "Mediko Kapanıyor" ve "Ölecek miyiz" yazan iki ayrı afişimizi astık. ATO ve SES ile görüştük, ancak gelen cevap uzun sürdüğü için bu seferlik baskıyı bir arkadaşımızın harç parasını ortaya koyması ile karşıladık. 600 broşür dağıttık, herkesle GSS ve medikolarla ilgili konuştuk.

Yaklaşık bir hafta çalıştıktan sonra, 20 Kasım günü gelip çatıştığımızda, 65-70 kişi "Medikomu Vermiyorum" pankartı arkasında medikoya doğru yürüyüşe geçtik. "Medikolar Bizim!", "Parasızlıktan ölmüyem, Medikomu vermiyem", "sağlıkta yıkımı durduralım" sloganları ile okulun kapısına geldik.

Okul kapısında polis bize medikoya yürümelerinin toplantı ve gösteri yürüyüşleri kanuna muhalefet olduğunu söyleyince, bir arkadaşımız asıl "gösterinin" AKP hükümetinin sağlık ocaklarını, medikoları kapatıp, kitlesel ölümlere yol açabilecek bir dönüşüm uygularken bunu topluma sanki çok iyi bir şeymiş gibi anlatması olduğunu söyledi. Bunun üzerine medikoda çalışanların da katılımıyla, basın açıklamamızı kampus girişinde gerçekleştirdik.

Kampanyamızın öğrencilerin sağlık haklarının gaspına karşı olduğunu ve tıpkı Fransa'daki dostlarımız gibi çok kitlesel bir hale getirmemiz gerektiğini anlattık. Basın açıklamasının ardından, tekrar kampusa dönerek kampanyamızı nasıl sürdüreceğimizi konuştuk. Çok sayıda öğrencinin teşekkür etmesi ilginç bir anı oldu.

20 Kasım'da ufak ama önemli bir adım atmış olduk. Cebeci'de yapılan eylem, bir ilk olarak önemliydi.

Şimdi, bütün üniversitelerde "Medikomu Vermiyorum" kampanyasını yaygınlaştırmalıyız.

İzmir'de Genel Sağlık Sigortası ve Aile Hekimliği'ne karşı eylem

İzmir Sağlık Platformu'nun düzenlediği mitinge Küresel Eylem Grubu'nda katıldı. KEG aktivistleri bir yandan "sağlığımızı koruyalım" diyerek Genel Sağlık Sigortasına ve Aile Hekimliği uygulamasına karşı çıkıyorlar, diğer yandan da "Medikomu Vermiyorum" kampanyasını sürdürüyorlar.

26 Kasım Pazar günü saat 11'de Küresel Eylem Grubu, sağlıkta yıkımı durdurmak için eylem yapmak üzere Cumhuriyet Meydanı'ndaydı. Saat 12.30'da Konak Cumhuriyet Meydanı'ndan, Alsancak Gündoğdu Meydanı'na yürüyüş başladı. İzmir, Ankara, Kütahya, İstanbul, Denizli, Muğla ve Akhisar'dan katılımcıların bulunduğu KEG korteji, dinamik yapısıyla ilgi çekip diğer kortejleri de harekete geçirdi. Eylemde yaklaşık on bin katılımcı olduğu söylenirken, KEG sağlık hakkını korumak için 150 kişiyle alandı. Gündoğdu Meydanı'nda yapılan mitingle sona eren eylemde atılan bazı sloganlar şöyleydi;

- * GSS'ye hayır!
- * Birleşen işçiler yenilmez!
- * Medikolar bizim!
- * Al al al, çal çal çal, AKP yasası al başına çal!
- * Parasızlıktan ölmüyem, medikomu vermiyem!
- * Katil ABD, iş birlikçi AKP!
- * Bush Irak'tan, Tayyip sağlıktan çek elini!

Küresel Eylem Grubu, saat 14.00'da biten eylemden sonra saat 16.00'da APİKAM (Ahmet Piriştina Kent Arşivi Müzesi) Toplantı Salonu'nda, günün değerlendirilmesini konuşmak ve bundan sonra yapılacak çalışmalar hakkında görüş alış-verişi yapmak üzere buluştu. Bu eylemin bir son adım değil, aksine bir ön adım olduğu, esas sesimizi duyurma sürecinin bundan sonra başlayacağı konuşuldu. Bunun için 14 Aralık ve sonrasında yapılabileceklerin tartışıldığı toplantı, 17.30'da sona erdi.

E.Deniz

Sigortamız, emekliliğimiz, sağlık hizmetlerimiz, ücretlerimiz saldırı altında

DİRENİP DURDURABİLİRİZ

IMF ve Dünya Bankası'nın direktifiyle yasalastırılan Genel Sağlık Sigortası uygulaması emekçiler için çok ağır koşullar getiriyor.

Yeni yasa ile birlikte emekçiler daha fazla prim ödeyecekler ve buna karşılık daha az sağlık hizmeti alabilecekler. Ayda 167 YTL geliri olan her 4 kişilik aile GSS'ye 64 YTL prim ödeyecek. Bunun karşılığında alınacak sağlık hizmeti ise çok sınırlı.

Bazı sağlık hizmetlerinden sie prim ödense dahi yararlanılamayacak. Ayrıca bir kere yakalandığınız bir hastalıktan ertesi yılda tedavi edilmek istiyorsanız ertesi yıl daha fazla prim ödemeniz gerekiyor.

Yeni yasa ile birlikte Aile Hekimliği uygulaması da geliyor. İlk bakışta birçoklarına iyi görünen bu uygulamaya sağlık çalışanları çok büyük oranda karşı.

Aile Hekimliği uygulaması öncelikle sağlık ocaklarının kapanmasına yol açıyor. Çalışan insanlar için çok yerde ulaşılabilen tek sağlık hizmeti olan sağlık ocaklarının kapatılması tam bir yıkım olacak.

Aile hekimliği ise bir yandan sağlığın paralı olmasına yol açarken diğer yandan da hekimlerin ortak çalışmasının yerine birbirleriyle rekabetini getirecek. Örgütlülüklerine zarar verecek.

Yeni yasanın bir başka yaptırımı ise öğrencilerin

şimdiye kadar parasız yararlandıkları Medikoların kapatılacak olması. Medikoların kapatılması ile birlikte zaten paralı hale gelen eğitim harcamalarının yanı sıra öğrenciler sağlık gereksin-

meleri için de para ödemek zorunda kalacaklar.

Genel Sağlık Sigortası uygulamasının bir başka yaptırımı ise emeklileri ve emekliliği çarpıyor.

Emekli maaşları azalacak. Emekli aylıkları %75'den

%50'ye iniyor. Kısa bir süre içinde emeklilik yaşı 68 olacak. Bu arada prim ödenmesi gereken gün sayısı da artıyor.

Emekli ikramiyeleri bundan böyle taksitle ödenecek.

Kölelik ücreti: Asgari ücret

Sendikaların yaptığı araştırmalara göre Türkiye'de açlık sınırı 586, yoksulluk sınırı ise 1.902 YTL. Asgari ücret ise brüt 530, net 380 YTL. Yani asgari ücretle çalışan emekçiler açlık sınırının çok altında yaşamaya çalışıyorlar. Türk-İş'in hesaplarına göre asgari ücretliler ayda 11 gün açlar.

Bu hesaplara göre Türkiye'de 909 bin kişi aç, 18 milyon insan ise

yoksulluk sınırının altında yaşamaya çalışıyor.

Bu arada yapılan başka araştırmaya göre ise her bir milletvekilinin maaşı için 112 asgari ücretle çalışan emekçinin vergi vermesi gerekiyor. Asgari ücretlerden 150 YTL vergi kesiliyor. 2007 başından itibaren ise GSS uygulaması ile birlikte 64 YTL daha kesilmeye başlanacak.

Asgari ücretlerin bu denli düşük olması emek-

çi sınıfların nefesini kesmekte. Örgütlenme düzeyini düşürmektedir.

Sendika hareketi için asgari ücretlerin arttırılması için mücadalenin büyük bir önceliği var.

Bugünlerde Asgari Ücret Tesbit Komisyonu toplanacak ve büyüklükle 55-10 arasında bir zam yapacak. Sendikalar bu köle ücretine direnmedikçe emekçi hareketinin toparlanması mümkün değil.

KESK greve çıkıyor

KESK Genel Başkanı İsmail Hakkı Tombul, 2007 yılı bütçesini emekçilerin oyuna sunacaklarını belirterek, "Binlerce iş yerinde, yüz binlerce emekçi kullanacağı oyla bütçeye ilişkin yaklaşımını ortaya koyacaktır" dedi.

Tombul devamla "2007 bütçesinin temel karakterini, gittikçe yoksullaşan halka yüklenen dolaysız ve dolaylı vergiler, özel sektöre kaynak transferi ve vergi indirimleri, faiz ödemelerinde sermayeye kesintisiz sadakat, sosyal güvenlik sisteminin tasfiyesi, sosyal devlet yerine yurttaşını sürekli muhtaç duruma getiren ve asli işlevlerini bir hayırseverlik mekanizmasına indirgeyen bir yapı oluşturmaktadır. 15-30 Ağustos'ta gerçekleşen 5. toplu görüşmeler sonucunda, geçmiş yıllarda olduğu gibi kamu emekçileri ve emekliler açığa mahkum edilmiştir" dedi.

KESK, TTB ve TMMOB bu taleplerle bir referandum düzenliyorlar. Referandumun sonuçları 5 Aralık 2006 tarihinde Ankara'da açıklanacak. 14 Aralıkta ise TMMOB ve TTB'nin de desteği ile kamu emekçileri greve çıkıyorlar.

YORUM

Kazanmak için mi, protesto etmek için mi?

Türkiye’de sendikal hareketin durumu iyi değil. Bunu söylemek herhalde pek de önemli bir tesbit değil. Sendikalı üye sayısı düşüyor, sol sendikalar ise çökkötü bir biçimde geriliyorlar. DİSK giderek etkisizleşiyor, KESK ise son olarak eğitim işkolunda da yetkiyi kaybetti.

Türkiye’de solda yer alan çok kişi sendikaların bütün dünyada gerilediğini anlatıyorlar. Bu doğru değil. Bu bütünüyle Türkiye’deki durum için bir mazeret.

Türkiye sendikal hareketi için kamuemekçilerinin örgütlenmesi çok önemliydi. Egemen sınıfın devleti küçültmeye, ucuzlatmaya çalıştığı bir sırada kamu emekçilerinin “grevli toplu sözleşmeli sendika hakkı için” harekete geçmesi çok önemliydi.

Kamu emekçileri uzun süre örgütlerinde sendika adını dahi kullanamadılar. Ama mücadele giderek büyüdü, etkinleşti. Hareketin bu ilk aşamalarında “demokrasi mücadelesi” belirleyiciydi çünkü sendikal örgütlenme hakkı için mücadele ediliyordu. Emekçiler sendikalaşmanın yararlarını görerek bu mücadeleye omuz veriyor, sendikalaşma mücadelesini yürüten derneklere ve sendikalara katılıyorlardı.

Ancak bir mücadele uzun süre kazanmadan devame demez. Sendika hakkı doğrultusunda küçük kazanımlar oldu. Derneklere sendikalara geçildi ama iş orada tıkanıp.

O noktadan sonra tekrar başladı. Ankara’ya git gel eylemleri. Niye gidildiği, ne istendiği belli olmayan eylemler. Bu arada zaman zaman grev silahı kullanıldı. Kimi genel grevler gerçekten etkin, çok etkin oldu. KESK bu mücadelelerin içinden doğdu. Yürüyüşler, mitingler üye kazanmanın aracı oldu.

Ama yukarıda da söylendiği gibi tekrar hareketi zayıflatmaya başladı. Kazanmak için değil protesto etmek için eylemler yapılmaya başlandı ve bunun sonucu olarak hareketin dinamikleri törpülenmeye başladı ve sonunda eylemlerin gücü zayıfladı.

DSP-MHP-ANAP hükümeti kamu çalışanları için grevsiz, toplu sözleşmesiz sendika yasasını çıkartma görüşmelerini başlattığında artık KESK’in güçlü ses çıkarabilecek bir durumu yoktu. Tam tersine hükümetin işbirlikçisi, faşistlerin kontrolündeki sahte sendika, Türk Kamu Sen yasayı “hiç yoktan iyidir” diye destekledi.

Yasanın çıkmasından önceki son gösteri çok üzüntü vericiydi. Çoğu KESK üyesi dahi olmayan bir avuç devrimcinin gösterisiydi ve yasa grev ve toplu sözleşme hakkı vermeden çıktı!

Sendika yasasının çıkması ile birlikte KESK’in önceki mücadelesi bir anda kesildi. “Grevli toplu sözleşmeli sendika mücadelesi” tarih oldu onun yerini “toplular görüşmeler” öncesi ve sonrasının küçük, etkisiz, ne için yapıldığı dahi belli olmayan eylemlerine bıraktı. Zaten Türk Kamu Sen en çok işkolunda yetkili olan sendikaydı. MHP’nin iktidarda olduğu bir dönemde bu belki, normaldi ama daha sonra AKP hükümeti döneminde de Türk Kamu Sen bu çoğunluk durumunu sürdürdü ve 2006’da eğitim işkolunda da çoğunluğu aldı.

KESK’e gelince, eylemler artık bir kazanmak için olmaktan tamamen çıkmış, protesto biçimini almıştı.

Böyle olunca da katılım her eylemde biraz daha düştü. Eğitim Sen’in kapatılmasına karşı eylemler bunun iyi bir örneği. 2006 yılında Türk Kamu Sen mitingi ilk kez KESK mitinglerinden daha kalabalık oldu.

KESK’in bu gerileyişi sadece yönetimlerinin bakışından dolayı değil. KESK’te muhalefette olan sol gruplar da KESK’i her geçen gün sendika olmaktan çıkaran bir tutum içindeler.

KESK içindeki bütün sol gruplar için KESK bir sendika olmaktan çok protestoların ifade edileceği bir örgüt. Birçok solmitingde olduğu gibi katılımın azlığı ya da çokluğu önemli değil. Çünkü nicelik değil nitelik önemli. Ne var ki Çalışma Bakanlığı açısından ise nitelik değil, tersine nicelik önemli. Bu nedenle KESK giderek “toplular görüşmeler” sürecinin de dışına düşmekte. Zaten “meşru hakkımız” olan grev bütünüyle unutulmuş durumda.

Şimdi 14 Aralık’ta KESK greve çıkacağını söylüyor ama önce “referandum” yapıyor. Referandumlar bir başka göstermelik “eylem” biçimi olarak KESK tarafından benimsendi.

Sinan BULUT

Sendika ne demek, öğrenci kim?

Saim GÜREL

Bir süredir öğrencilerin sendikalaşması üzerine bir tartışma var. Tartışma diyorsam, yanlış anlaşılmasın. Kampuslerde, üniversite ve lise koridorlarında veya atölye ve fabrikalarda gençler tarafından tartışılan bir şey yok. Sol içinde birkaç grubun yürüttüğü tartışma dışında esas olarak kimsenin ne bu tartışmadan ne de öğrenci sendikası haberi var.

Bir sol grubun “devrimci öğrenci sendikası girişimi” uzun zamandır devam ediyor. Öte yandan biraz daha tartışılabilir olan bir girişim de bizzat bir sendikadan, DİSK’ten geldi. Öneri DİSK’ten gelince kısmi de olsa basın da yer aldı. DİSK, Genç-Sen isimli bir sendika kurma arifesinde.

Dünya’da bir hayalet dolaşiyor: Antikapitalizm!

Bu tartışmaların yapıldığı iki toplantıya katıldım. Bir Barışarock’ta, ikincisi ise Türkiye Sosyal Forumu’nda yapıldı. Burada öğrenci sendikası fikrini savunanların hep söze aynı sözcüklerle başlaması dikkatimi çekti. “Türkiye’de muhalefetin son derece düşük olduğu bu günlerde” mealinde başlayan konuşmalarla sendikaların bu soruna bir panehir olabileceği anlatıyorlardı. Öğrenci sendikası fikrinin birçok yanlısından önce bu tespitle yola çıkmanın getireceği hatalara bir göz atmak gerek. Öncelikle ne Türkiye’de ne şu günlerde dünyanın hemen hiçbir yerinde muhalefet düşük değil. Henüz Türkiye’de kitlesel grev dalgaları görmedik ama 1 Mart zaferini; bizzat üniversitelerde, sokaklarda büyüyen savaş karşıtı ökeyi muhalefetten saymayacak mıyız? Dünyada yeni liberal politikalara karşı kitlesel bir dalga yaşanırken, Fransa’da CPE’ye, Yunanistan’da eğitimde özelleştirmeye, İngiltere’de emeklilik maaşlarına karşı kitlesel grevler, işgaller, boykotlar, yürüyüşler yaşanırken Türkiye’nin toprağının farklı olduğu gibi milliyetçi bir fikre mi kapılacağız? Bizzat Barışarock’ta, 80.000 gencin bulunduğu bir antikapitalist festivalde ya da TSF gibi 3.000 insanın sabah akşam antikapitalist hareketin sorunlarını tartıştığı bir

forumda bu sözleri duy-mak, dünyada olup bitenlerden habersiz insanlar için bile oldukça gülünç. Üstelik, belki de en önemli Barışarock da, TSF de yeni döneme ait alanlar, antikapitalist hareketin içinden doğdular.

Barışarock’ta ilginçtir, Fransa’dan gelen ve bizzat işgal hareketinde yer almış bir öğrenci vardı. Yoldaş, Fransa’da yürüttükleri mücadelenin tek konulu kampanya biçiminde yapıldığını ve bu sayede kitleselleştiğini anlatırken, sendika fikrini anlatan arkadaşlar “sendikacı değil galiba arkadaş” diyerek Fransa deneyimlerini es geçip, “muhalefetin dibe vurduğunu, öğrenci gençlik muhalefetini yeniden örgütlemek gerektiğini” anlattılar. Gerçekte ise, küresel antikapitalist hareket gün geçtikçe büyüyor, işte Fransa, İngiltere, Yunanistan, Latin Amerika, Irak direnişi...

Dünya’da gerçekten başka şeyler olurken bunları anlamamak çok büyük bir hata. Türkiye de dahil olmak üzere dibe vuran bir şey olduğu doğru. O da, gelişen antikapitalist hareket karşısında tutucu, milliyetçi davranan sol. Savaş karşıtı yüzbinleri, Barışarock’taki onbinleri,

savaş karşıtı gösterilerde “biz antikapitalist” diyenleri beğenmeyen sol. Oysaki her mücadele dönemi kendi aygıtlarını mücadelenin düzeyine göre üstelik önceki kuşakların mirasından öğrenerek geliştirir.

Mücadele içinden gelişen aygıtlar

Sendikalar ya da “bütünü kapsayan” mücadele aygıtları birkaç devrimcinin masa başında yaptıkları toplantılarla kurulamaz. Ne 70’lerin DİSK’i ne de 90’ların KESK’i bu şekilde kurulmadı. DİSK, dönemin radikalleşen koşullarında bizzat işçiler tarafından bir zorunluluk olarak kuruldu. KESK ise, yeni liberalizmin saldırılarının yoğunlaştığı bir dönemde, kamu emekçilerin mücadele aygıtı olarak ortaya çıktı. Bütün bu koşullarda elbette solcular, sosyalistler başı çekti. Ancak, iki örgütü de yaratan güç işçi sınıfının ihtiyaçlarının basıncıyla ve bizzat sınıf tarafından kurulmuş olmalarıydı.

Dünyada yepyeni, mücadeleciler, neşeli, umutlu ve yenilgi yaşamamış bir kuşak ortaya çıkıyor. Sendika fikrini anlatanlarsa kafalarındaki yenilgi hayalâtine bakarak, belki de mücadele içinde gelişebile-

cek bir aracın doğumunu yapmak istiyorlar. Ancak, dünyanın içinde bulunduğu durumda, bir avuç solcunun öğrencilere sendika kurması yalnızca bunun bir ölü doğum olacağı değil, aynı zamanda yanlış fikirleri ve mücadele anlayışı nedeniyle mücadele etmek isteyen yığınlar önünde engel oluşturacağını da gösteriyor.

Bütün bunlara rağmen, yeni liberal politikalara karşı, yenilgi yaşamamış bu yepyeni kuşağın enerjisini bir araya getirmek gerekiyor. Genç-Sen’in “klasik sol” söylemleri yüzünden 24 maddesinde kendine yer edinmeyen medikolarımızın kapatılmasına karşı, kitleleri barındıran bir kampanya inşa etmekle bunun ilk adımını atabiliriz. Bütün üniversitelerde yerel “Medikomu Vermiyoruz” kampanyalarını inşa ederek, sağlık emekçileri ile beraber, muhalefeti geliştirmeyi değil, somut hedefini kazanmayı hedefleyen bir hareketi inşa edebiliriz. İşte böylesine yığınsal ve bu saldırıyı püskürtebilecek güçte bir kampanya inşa edersek; yığınlar, mücadele içinde, kendi ihtiyaçları doğrultusunda, kendi öz örgütlerini de yaratacaklardır.

Ortadoğu'da savaş

Irak şimdi bir iç savaşın eşiğinde görünüyor ama bunun yaratıcısının kim olduğu da biliniyor ve Irak'ın bölünmesi olasılığını savaş karşıtı hareket en baştan beri vurgulamaktaydı. Sadece Irak'ta değil, bütün Ortadoğu'da sınırların yeniden çizilmesi gündemde. Böl ve yönet veya Yugoslavlaştırma politikası bütün Ortadoğu için gündemde.

Bir dizi gelişme Ortadoğu'da savaşın biteceği, ABD ve İngiltere'nin Irak'tan çekileceği düşüncesinin yayılmasına neden oldu. Bunların en başında Bush'un partisi, Cumhuriyetçilerin seçimlerde ağır bir yenilgiye uğraması geliyor. gerçekten de Cumhuriyetçiler esas olarak Irak ve Afganistan'da sürmekte olan savaşa bir tepki olarak oy kaybettiler. Seçimlerin sonucunda Bush en şahin bakanı olan savunma Bakanı Rumsfeld'i görevinden aldı.

Basına birçok ABD'li general'in ve bu arada İngiliz Genel Kurmay Başkanı'nun savaşa üzerine olumsuz görüşleri çıkıyor. Generaller savaşın politikolarak kaybedildiğini vurguluyorlar, bazıları ise derhal çekilmesini gerektiriyor.

Bush'un yanı sıra Blair'in durumunda çok kötü. O da aşağıdan gelen basın sonunda Başbakanlığı terk edeceğini açıklamak zorunda kaldı.

Bütün bu gelişmeler savaşın bitebileceği kanısını güçlendiriyorlar.

Ancak bütün bunlara rağmen Amerikan emperyalizminin Ortadoğu'dan çekileceğini düşünmek için vakit çok erken.

Demokratlar farklı mı?

Hemen herkes kabulediyor ki Demokratlar, Bush'un Cumhuriyetçi Partisi'nden çok farklı politikalara sahip değiller. Bush'un Irak'a saldırmasını yanlış bulan demokratlar "Irak'a değil,

Suriye'ye saldırmalıydı" diyorlar.

Zaten Bush'un hedefleri arasında da çelişik bir durumda olmasına rağmen İran ve/veya Suriye var.

Bugünkü hava devam ederse gelecek Başkanlık seçimlerini Bush'un ve Cumhuriyetçilerin kaybedeceği açık. Yenilen neoconların şahin politikalarıdır.

Zaten, Rumsfeld'in gidişini birçok yorumcu "baba Bush'un geri gelişi" olarak yorumluyor.

Baba Bush ile George W Bush arasındaki fark ABD hegemonyası için Ortadoğu'ya saldırıp saldırmamak değil, nasıl saldıracaktır.

Baba Bush ilk kez Irak'a saldırdığında bunu büyük bir politik ve askeri koalisyon kurarak yaptı.

Irak'a Kuveyt'i işgal etmesi nedeniyle yapılan saldırıya Suudi Arabistan ve Suriye dahi ABD'nin müttefiki olarak katılmışlardı ve o günlerde ABD ordusu büyük çaplı bir biçimde Suudi Arabistan'a yerleşmişti.

Bugün ABD ordusunun varlığı Suudi Arabistan için en önemli politik sorun.

ABD Irak'a niye saldırdı?

Gene hemen herkes biliyor ki ABD Irak'a Kitle İmha Silahları'nı yok etmek veya diktatör Saddam'ı devirerek Irak'a demokrasi getirmek için saldırmadı.

Ortadoğu ve Irak ABD için dünya hegemonyası açısından önemli.

Irak hem stratejik olarak, hemde sahip olduğu petrol

nedeniyle ABD için vazgeçilemez bir öneme sahip.

Bugün ABD dünyanın tartışmasız en büyük askeri gücü. Diğer rakiplerinin ABD'ye yetebilmesi kısa zamanda pek olası değil.

Ne var ki ABD askeri olarak bu denli büyük bir güce sahip olmasına rağmen siyasi olarak aynı etkin güce sahip değil çünkü ekonomik olarak eskisi kadar güçlü değil.

ABD gene dünyanın en büyük ekonomik gücü ama eskisi kadar açık farkla lider konumunda değil.

İşte bu nedenlerle ABD dünya hegemonyasını pekiştirmek ve rakiplerini etkisizleştirmek, kontrol altına almak istiyor.

Petrol kapitalizm çağında dünyanın en önemli maddesi. Petrol demek enerji demek. Hem elektriğin elde edilmesinde petrolün yeri çok yüksek hem de hem sanayide hem de arabalarda petrol kullanılıyor. Bu nedenle petrolün kontrolü kapitalizm için çok önemli.

ABD önemli bir petrol üreticisi ama ürettiği petrol yetmiyor. Ne var ki ABD petrol ihtiyacını Ortadoğu'dan değil, kendisine daha yakın ülkelerden elde ediyor. Örneğin son zamanlarda Kanada yeni bulduğu petrol yatakları ile ABD'nin en önemli kaynaklarından birisi oldu. Venezüella, Batı Afrika, Meksika ABD'nin diğer petrol kaynakları.

Ortadoğu ise esas olarak Avrupa fakat daha çok da Uzak Asya'daki Japonya ve Çin için önemli.

Çin giderek önem kazanan ülke. Dünyada son yıllarda artan enerji ve dolayısıyla petrol ihtiyacı esas olarak Çin'in artan ihtiyacından kaynaklanmaktadır.

Çin dünyanın her yerinden petrol almaya çalışıyor ama hala ortadoğu en önemli pazar durumunda.

Ortadoğu petrolü ve özellikle de Irak petrolünün en önemli özelliği rezervlerin çok büyük olması ve petrolün yüzeye çok yakın

ABD gerek Afganistan'da gerekse de Irak'da muazzam bir vahşet uyguluyor. Ölü sayısı Irak'da 650 bin kişiye ulaştı. Buna rağmen direnişi kıramıyor. Buna rağmen işgal güçleri burunlarını barakalarından çıkaramıyorlar.

olması nedeniyle loday ve ucuza çıkarılıyor olması.

Savaşın asıl nedeni petrol

İşte bu nedenlerle petrolün kontrolü Afganistan ve Irak savaşlarının asıl nedeni. ABD Irak'ı işgal ederken petrol açısından bu dünyanın ikinci en önemli ülkesini ele geçirdi.

Irak dünya pazarına açıldı, petrolü ise hemen hemen bütünüyle ABD'nin kontrolüne geçti.

Bu durum, ABD'ye rakipleri üzerinde kontrol olanağı vermekte.

Afganistan ise Orta Asya petrolünün nakli açısından çok önemli bir ülke. Hem Afganistan hem de Irak savaşları ile ABD öncelikle de Çin'e karşı askeri, siyasi ve ekonomik bir üstünlük kurmakta.

Sonuç olarak ABD'nin bu savaşlardan "yenildik"

diyerek çekilmesini beklemek aslında ABD'nin saldırı gerekçeleri ile anlaşmak olacağını görmek gerekir.

Öte yandan Bush'un de-yimi ile "teröre karşı savaş"ı iki dünya savaşı ile ya da Vietnam veya Kore savaşları ile karşılaştırdığımız takdirde ne ABD'nin kayıpları ne de kurbanın (Afganistan veya Irak) kayıpları henüz bu savaşlarda uğranılan kayıpların boyutlarına ulaşmaktan çok uzak.

Elbette her politik durumun dayatmaları farklı. Dolayısıyla ABD'nin Ortadoğu'dan çekilmesini beklemek için askeri ve sivil kayıpların önceki savaşların boyutuna ulaşmasını beklemek gerekmiyor. ABD çok daha önce bölgeden çekilmek zorunda kalabilir.

Bugün varılan noktada ABD politikolarak yenilmiş

durumda. Bu politik yenilgi bir yandan ABD'nin saldırı nedenlerinin savaş karşıtı hareket tarafından ve işgalin başlamasından bu yana yaşanan gerçekler açısından çıplak bir biçimde teşhir olmuş olması.

Diğer yandan ise direnişin hem Afganistan'da hem de Irak'ta çok sert olması siyasal yenilgi sürecini hızlandırdı.

Kimileri özellikle Irak direnişinin karakteri üzerine çok tartıştı. Ama bugün açık ki direniş bütün Irak'ı kapsamakta ve ABD askeri olarak da çok sıkışmış durumda.

Irak şimdi bir iç savaşın eşiğinde görünüyor ama bunun yaratıcısının kim olduğu da biliniyor ve Irak'ın bölünmesi olasılığını savaş karşıtı hareket en baştan beri vurgulamaktaydı. Sadece

Ortadoğu petrolü ve özellikle de Irak petrolünün en önemli özelliği rezervlerin çok büyük olması ve petrolün yüzeye çok yakın olması nedeniyle loday ve ucuza çıkarılıyor olması

Ş bitiyor mu?

Irak'ta değil, bütün Ortadoğu'da sınırların yeniden çizilmesi gündemde. Böl ve yönet veya Yugoslavyalaştırma politikası bütün Ortadoğu için gündemde.

ABD savaşa nasıl devam edecek?

Bütün bu olumsuz koşullar içinde ABD savaşa nasıl devam edecek sorusu önem kazanıyor.

Siyasal yenilginin yanı sıra askeri olarak sıkışmışlık nasıl çözülecek. Bu soruya kimsenin doğru dan bir cevabı yok. Büyük olasılıkla Bush yönetiminin de bir cevabı yok. Ancak Baba Bush politikalarına dönüş cevaplarından birisi. Yani dar bir ittifakla savaşı sürdürmek yerine ittifakı genişletmek. Bir başka deyişle hegemonya mücadelesinde bir geri adım atmak.

Afganistan'da NATO'nun giderek daha fazla savaşa katılması, Lübnan'a önce İsrail'in ardından NATO'nun müdahale etmesi ve artık Lübnan savaşını NATO'nun sürdüreceği olması bu doğrultudaki gelişmelerin ilk işaretleri.

ABD, İngiltere'den sonra şimdi bütün AB ile işbirliğini arttırıyor. Kime karşı, Rusya, Japonya ve en önemli olarak da Çin'e karşı.

Bu hedefler sadece Bush'a ait değil. Küresel sermayenin çıkarları ile şekillenmiş ve ABD emperyalizminin hedefleri. Bush ve çetesinin özelliği bu politik hedeflerde kimseyi takmaması ve tek başına hareket etmesi idi. Eğer kısa zamanda kendi hedeflerini başarabilseydi dünya çok daha karanlık bir dünya olabilirdi.

Ancak, dünyanın üzerinden savaş bulutları kalkmadı.

İran ve Suriye hala hedef

Dünya enerji kaynaklarına hakimiyet denince Irak'ın yanı sıra İran'a da hakim olmak gerekir. Bu nedenle er ya da geç İran emperyalizminin hedefi olacaktır. Önce Suriye'ye mi yoksa İran'a mı saldırılacağı tali bir sorundur. Belki birine, belki diğerine belki de ikisine birden saldırılacaktır.

Lübnan'a saldırı ve ardından bu ülkenin NATO tarafından işgal edilmesi İran ve Suriye'nin ne denli büyük bir risk altında olduğunu göstermekte.

Asker evine dön

Afganistan ve Lübnan işgal altında. İşgal Afganistan'da açık bir biçimde sürüyor, Lübnan'da ise Birleşmiş Milletler Barış gücü diye bu ülkeye girmiş olan NATO güçleri aslında bir işgal gücü.

Türkiye bu iki ülkede de işgal güçleri arasında.

Afganistan'da direniş giderek sertleşiyor ve işgal güçlerinin hunharlığı da giderek artıyor. NATO ordusu sivilleri hedef alıyor ve bu bilinçli bir tutum. Aynen Filistin'de sivilleri katleden İsrail gibi Afganistan'daki NATO ordusu da "ama sivilleri kalkan gibi kullanıyorlar" diyor.

NATO komutanları Afganistan'da ki başarısızlıklarını açıkça kabul ediyorlar. Bu kabul ediş aynı zamanda daha fazla asker talebi demek. Komutanlar daha önce NATO ülkelerinden yeni muharip birlikler taleğ ettiler ama hemen hemen bütün NATO ülkeleri bu talebe hayır dedi. Türkiye'de Afganistan'daki birliğini arttırmayacağını söyledi.

28 Kasım'da Varşova'da önemli bir NATO toplantısı var. Görünürde NATO'nun genişlemesi konuşulacak ama aynı zamanda Afganistan'a yeni askeri birlikler gönderilmesi de tartışılacak ve büyük bir olasılıkla yeni birlikler gönderilmesi kararı alınacak. Bu durumda Türkiye'nin de Afganistan'a yeni birlikler göndermesi gündeme gelecek.

Lübnan'da ise bir iç savaş çıkması için ortam hazırlanmaya çalışılıyor. Hizbullah ile hükümetin geri kalanı arasında derin bir çelişki oluşuyor. Hizbullah tam eylemi kararı aldığı anda

Bakan Pierre Gemayel öldürüldü.

Gemayel Lübnan faşist partisinin kurucusu ve uzun süre başında olan bir aileden geliyor. Bu aile sabra ve Şatila kamplarındaki katliamın da başlıca sorumlularından. Pierre Gemayel'in öldürülmesi Hırsıyian Lübnan ile Hizbullahı karşı karşıya getirebilir. Yani iç savaş başlayabilir.

Hizbullah şu anda sarılmış durumda. Birleşmiş Milletler güçleri, daha çok Hırsıyianların kontrolündeki Lübnan ordusu ve Güney'de de İsrail.

Hizbullah İsrail saldırısını püskürttü. Bunda başarılı oldu ama bir iç savaş tamamen farklı bir gelişme. Anlaşıldığı kadarıyla Hizbullah iç savaşı önlemeye çalışıyor.

Eğer iç savaş çıkacak olursa Birleşmiş Milletler "Barış Gücü"nü ne rol oynayacağı açık. İç savaşı engelliyoruz diyerek Lübnan ordusundan, hükümetinden ve dolayısıyla Hırsıyian güçlerden yana tavır alınacak. Hizbullah'a karşı savaşılacak.

Türkiye Hizbullah'ın etkin olduğu bir bölgede yerleşti. Şimdilik Hizbullah2a yeni silah akışını durduruyor ama iç savaş çıktığında Türk birliği de diğer NATO orduları ile birlikte Hizbullah ile çatışacak.

Türk askerleri gerek Afganistan'dan gerekse de Lübnan'dan bir an önce çekilmelidir. Aksi takdirde Türkiye Afganistan ve Lübnan'ın işgalinde, buralardaki anti emperyalist direnişlerin bastırılmasında aktif bir rol oynamaya başlayacaktır. Çok açıkki bugün bu iki ülkede var olan asker sayısı kısa sürede arttırılmaya başlayacaktır.

Türk ordusu ve Fransa boykotu

Genel Kurmay 2. başkanı Türk Ordusu'nun Ermeni yasası nedeniyle Fransız ordusunu boykot ettiğini söylemiş. Bu boykotu anlamak kolay değil.

1. Türk askeri birliği Lübnan'da Fransızların komutası altında.
2. Afganistan'da Fransız birliği ile omuz omuza Talibana karşı savaşıyor.
3. Ordu Yardımlaşma Kurumu'nun (OYAK) en büyük yatırımları Fransızlarla. Renault, AXA sigortacılık hep Fransız. OYAK Bank ise bir boykot göstergesi olarak bir Fransız bankasına satılıyor.

GÖRÜŞ

Sol, MGK ve "irtica"

BirGün gazetesinin Forum sayfasını yönettiğim son altı ay boyunca yayınladığım yüzlerce yerli ve tercüme yazıdan sadece iki tanesine çokça tepki geldi. Tesadüf bu ya, bunların ikisi de benim yazdığım yazılardı. Birinde solun Kemalizme ve milliyetçiliğe ödün vermesi eleştiriliyordu, birinde de Kemalizme bulaşmış solun Müslümanlara karşı tavrı.

Konuların ikisi birbiriyle sıkı sıkıya ilişkili elbet. Kemalizmi sorun olarak görmediği içindir ki, solun geniş kesimleri hem milliyetçiliğin karşısında durmamakta hem de göğsünü gere gere Müslüman düşmanlığı yapabilmekte.

Yine ilginçtir ki, sol, milliyetçiliğin "durdurulamaz" yükselişini sürekli abartmakta ve çareyi bu yükselişe ödün vermekte bulurken, Müslümanlığın yükselişini de sürekli abartmakta ve çareyi Müslümanlara karşı devletin yanında yer almak olarak görmekte. Her iki durumda da, sol, devletin ve egemen ideolojinin kucağına oturmuş oluyor, baştan yenik hale düşüyor, toplum açısından anlamsız, marjinal, devletin gereksiz bir uzantısı haline geliyor.

Bu dediklerim, kuşkusuz, en bariz ve çarpıcı şekliyle CHP için geçerli. Zaten bu cümleyi okur okumaz aklınızdan "CHP de sol mu yahu!" diye geçmiş olmasının nedeni de bu. Ne var ki, mesele CHP ile sınırlı değil.

BirGün'de, devlete ve Kemalizme karşı Müslümanların yanında yer almak gerektiğini, ortak konularda (başta savaş karşıtlığı olmak üzere) Müslümanlarla birlikte çalışmak gerektiğini anlattığım yazıya karşı, hem gazeteye gönderilen (ve yayınladığım) yazılarda hem sendika.org sitesinde yayınlanan kendini bilmez ve densiz bir yazıda, Müslüman'ın başka şey, politik İslam'ın başka şey olduğu anlatılıyordu. Oğuzhan Müftüoğlu'nun bir yazısında da, evet ama, Türkiye'de gericilik ("irtica" demek istiyor elbet) tehlikesini de unutmayalım, deniliyordu. Kısacası, sol, çok üstüne gidilirse, Müslümanlığa değil, politik İslam'a karşı olduğunu savunuyor.

Bu savunma, bir kelime oyunundan, kaçak güreşmekten başka bir şey değil. Devlet (başta MGK olmak üzere) sürekli irtica (yani politik İslam) tehlikesine dikkat çekerken ve sol bunu kabul ederken, tüm Müslümanlara en azından kuşkucu bir gözle bakmamak, hepsini "potansiyel mürteci" olarak görmemek mümkün mü? George Bush da zaten "Ben tüm Müslümanlardan nefret ederim" demiyor ki, sadece "terörist" Müslümanların kökünü kurutacağını iddia ediyor, ama böylece bütün Müslümanlara, bizzat Müslümanlığın kendisine "terörist" damgası vurduğunu gayet iyi biliyor. Üstelik bütün dünya ve bütün Müslümanlar bunu anlıyor ve böyle algılıyor. "İrtica tehlikesiyle" uğraşan Türkiye devleti ve Türk solu da aynı şeyi yapıyor. Tüm Müslümanları damgalamış oluyor.

Oysa, geçtiğimiz günlerde basında yaygınca yer alan TESEV araştırmasına göre, %76 şeriatı dayalı bir din devleti istemediğini söylüyor (ve bu rakam 1999'dan bu yana azalmamış, artmış). Dahası, şeriat savunduğu kuşkuyla birlikte, şeriatçılığa en yakın parti olan Saadet Partisi'nin aldığı oy ve destek oranı ortada. Geçen seçimlerde %2 civarında kaldılar.

Türkiye'de şeriat tehlikesi yok. Olduğunu iddia ederek, sürekli bunu vurgulayarak, Türk solunun becerdiği tek şey, toplumun kendini Müslüman olarak düşünen geniş kesimlerinden uzaklaşmak, anlamsız ve gereksiz hale gelmek.

Roni Margulies

Steril dünyalar ve politik İslam

Senol KARAKAS

Türkiye'de sol, siyasal İslam'a en iyi ihtimalle şüpheyle yaklaşıyor. Şüphe duyuyor, siyasal İslam'ı

sürekli sorguluyor ve esas olarak ilişkilenebilecek bir siyasi odak olarak yargısını veriyor. Siyasal İslam'dan uzak durmak gerek!

Devrimci Sosyalist İşçi Partisi, DSİP, 9 Temmuz'da Saadet Partisi'nin İstanbul'da düzenlediği mitinge destek verdi. Destek mesajı kürsüden okundu. Mitingin konusu, İsrail'in plajları bombalayarak onlarca sivili öldürmesini kınamaktı. DSİP'in destek mesajı da ABD-İsrail işbirliğinin ürünü olan savaş politikalarının yarattığı tahribata karşı, birlikte mücadele etmenin önemini vurguluyordu.

Bu durumda, şüpheli arkadaşlar, DSİP'in şeriatçı hareketi destek verdiğini düşünerek kendi aralarında şüphe ve alay dolu sohbetler yaşamışlardır. Resmi bir eleştiri almadık ama kulaklarımız çokça çınladı.

Şüphe, şüphe, şüphe

Siyasal İslam'dan şüphelenilmesinin gerekçesi anlaşılır değil. Şüphe, ne olduğu pek anlaşılmayan şeye karşı beslenen, bilimsel bir duygudur. İslamcı hareketle çeşitli konularda birlikte çalışmak için bu yoğun devrimci şüpheli ruh halinden sıyrılmak gerekiyor. Çünkü siyasal İslam'la işbirliği yapmak bir zorunluluk. Daha da önemlisi, zaman zaman siyasal İslamcılarla aynı toplantıda yer almaktan bile uzak duran solcular, farkında olmadan, siyasal İslam'la aynı cephede yer alıyor. İsrail Lübnan'ı yerle bir ederken, buna karşı çıkan, Lübnan halkının direnişine destek sloganlarını haykıranlar, Lübnan'da direnen güçlerin başında Hizbullah'ın geldiğini ya bilmiyorlar ya da herhangi bir tartışmaya girmemek için bilmezden geliyorlar.

Ama bu sefer de bizim kafamızda şüpheler beliriyor. Filistin'de camiden çıkan ve İsrail terörüne karşı vücutlarını siper eden kadınlar savunulurken, neden, Türkiye'de üniversite kapılarında direnen, türban taktığı için okullara alınmayan kadınlar savunulmaz? Destek için illa ki polisin kurşun sıkması mı gerekiyor?

Filistin'de öldürülen kadınlarla, türban taktığı için okullara alınmayanlar arasında büyük bir fark olduğu söylenebilir. Bu önemli ölçüde doğru. Ama bir yanıyla eksik. Sosyalist İşçi'nin 259. sayısında yayınlanan Anindya Bhattacharyya imzalı yazının çok başarıyla anlattığı gibi, emperyalizm yeni düşmanını buldu: "İslamifaziizm". 28 Şubat'ta gerçekleşen askeri

darbe, Bush gibilerden daha akliyle davranarak, Türkiye'de devletin yeni düşmanını çok önceden tariflemişti: siyasal İslam ve türban.

Siyasal İslam korkusu?

Papa'dan İngiltere başbakanına, Fransa'da merkez sağ v soldaki partilerden Almanya'da başbakan Merkel'in partisine, Belçika'dan Rusya'ya kadar, batıda İslam düşmanlığı yaygınlaşıyor. "Bugün dini nedenli şiddet bütünüyle Müslümanlardan gelmektedir" diyen Alman başbakanının partisi, Danimarka'da karikatür krizi olarak adlandırılan yaklaşımı birebir benimsemiş durumda. Kötülüklerin kaynağı siyasal İslam'dır.

Merkez ülkelerin yöneticilerinin, Bush'un izinden gitmesini anlamak kolay. Onların yeni bir tehdit tanımına ihtiyacı var. Zor olan, Türkiye'de solun, şiddetli bir İslam fobisi içinde olmasına anlam vermek.

Son dönemlerde yapılan tüm anketler, halkın çoğunluğunun temel sorun olarak laikliğin elden gitmesi tehdidini değil, işsizlik ve yoksulluğu gördüğünü kanıtıyor. CHP'den İşçi Partisi'ne "solun" bir türü, yapay bir gündem olan, "şeriat tehdidi" üzerinden politika

yapıyor.

Bu iki partinin dışında kalan radikal sol içinde de şeriat korkusu önemli bir yer tutuyor. Korkuyorlar, çünkü ortada gerçekten de bir şeriat tehdidi olduğunu düşünüyorlar. Korkuyorlar, çünkü siyasal İslam'ın yükseliş nedeni, anlaşılabilir değil.

Dini söylem değil, adalet çağırısı

Siyasal İslam birdenbire gelişmedi. Kitlesele gücüne bir anda ulaşmadı. İslamcı hareketlerin gelişmesi 1970'lerde başlayan bir sürecin ürünü. Arap milliyetçiliğinin önce yenilmesi, ardından çözülmesi, İran devriminin yarattığı moral üstünlük, İran'ın ABD'nin tüm entrikalarına rağmen ABD ordusunu kovalaması, yeni liberal politikaları uygulayan Müslüman nüfusun yoğun olduğu ülkelerde İslamcı hareketlerin ekmeğe ayaklanmalarına katılmaları, bu isyanlara önderlik etmeleri siyasal İslam'ın yükselmesinin önemli nedenleri arasında.

Bu nedenlere solun çözümünü eklemek gerekiyor. 1970'lerle 1990'lı yılların ortalarına kadar geçen dönemde, küresel sermaye ekonomik ve askeri olarak dünyanın dört bir

tarafı yaşadığında, çözümünü emekçilere ve yoksullara daha fazla saldırıda gördükçe, sosyal demokrasi de bu saldırı politikalarının uygulayıcısı oldu. İngiltere'de İşçi Partisi, Türkiye'de 5 Nisan ekonomik saldırı kararlarının altına imza atan Murat Karayalçın akılda kalan iki örnek. SSCB'nin çöküşü radikal solu fiziksel ve ideolojik olarak dağıttı, kapitalizmin krizi de hem sosyal demokrasiyi hem de merkez sağ partileri ve geleneksel yönetici bürokratik aygıtları krize itti.

Siyasal İslam, bu krizin içinde, dini çağrılarla değil, adalet çağrılarıyla, adil düzen talepleriyle, işsizliğe ve yoksulluğa karşı taleplerle atak yaptı. Türkiye'de sadece kırsal bölgelerde değil, büyük şehirlerde önce belediyelerde ardından da genel seçimlerde 1994-1995 yıllarında yaptığı siyasal patlamanın nedeni insanların yoksulluk ve yolsuzluklara karşı direnme ve değişim hislerine tercüman olmayı başarmasıdır. Bu, siyasal İslam'ın, işçiler üzerinde de hegemonya kurmaya başladığının bir göstergesidir.

Bu gelişmelerden, kafaları kuma gömerek, insanların bir gün, ansızın, laik duygularla harekete geçeceğini ve her nedense laikliğin teminatı

ardından da Irak'a saldırdı. İsrail aralıksız bir biçimde Filistin'e saldırmaya devam etti, geçtiğimiz yaz aylarında Lübnan'ı yakıp yıktı. Bu ülkelerde, emperyalizme karşı direnişin önderliğini İslami hareketler yapıyor.

Sadece Ortadoğu'da değil, Danimarka'da patlayan karikatür krizi sırasında görüldüğü gibi, neredeyse Amerika kıtası dışında, bütün kıtalarda İslamcı hareketlerin önderliğinde devasa kitlesele ve radikal gösteriler gerçekleşti. Avrupa'nın göbeğinde Müslüman örgütler, kitlesele eylemler düzenlediler.

Bu eylemler, Müslümanlığın, hem emperyalist politikalara karşı bir direniş bayrağı olarak hem de "öteki" olmaya, dışlanmaya karşı birleşiren bir politik odak olarak kitlesele bir güce sahip olduğunu gösteriyor. Sadece bu iki önemli özelliği göstermekle kalmadı karikatür krizi, aynı zamanda, yeni ve yoksul bir emekçi kuşağın, batının göbeğinde de Müslümanlık motifinin birleştiriciliğinde şekillenmeye başladığını da açığa çıkardı.

Bu durumda isteyenler kafalarını kuma gömebilirler. Siyasal İslam'la çeşitli konularda yan yana gelmek yerine, steril bir sosyalist odak oluşturmaya çalışabilirler.

Gerçek sosyalistler ise steril yaşamlar süremezler. Antiemperyalizmin bayrağı siyasal İslam'ın elindeyse, o bayrağı geri almak gerekir. Yoksulluğa karşı mücadelede siyasal İslam yerine solun cazibe merkezi olması gerekir. İşçi sınıfı ve yoksullar üzerinde siyasal İslami bir hegemonya varsa, o hegemonyayı kırmak gerekir. Çünkü, bu ütopyik siyasi harekettir. Kapitalizmin bazı sonuçlarına karşı ses çıkaran ama kapitalizmin kendisini asla eleştirmeyen bir harekettir.

Kapitalizmin temel eleştirisini yapan sosyalistler, işçi sınıfını, yoksulları, antiemperyalist mücadelenin liderliğini, demokrasi mücadelesinin sınırsız gelişmesi mücadelesini kazanmak zorundalar. Kitleler, kafalarımız kumda şüphe içinde nefes bile alamadan duraklamışken, bırakalım demokrasinin bayrağını, bayrağın sopası bile elimizde değilken, birdenbire saflarımıza akın etmeyecekler.

Değişim isteğinin sözcüsü olmanın, değişim umudunu bu umudu asla gerçekleştiremeyecek hareketleri destekleyerek arayan kitlelerle bağ kurmanın yolu, kendine güvenerek, türban sorununda, savaşa karşı, IMF politikalarına ve sosyal hak kayıplarına karşı birlikte mücadele etmektir.

Birlikte mücadele, kitlesele tartışmalar kapı açar. Bu kapıdan girilmeden kitlesele siyasal İslam'ın saflarından solun saflarına geçmeyecek.

yanında at koşturdu. IMF politikaları olarak bilinen yeni liberal uygulamalar küresel bir sosyal çöküntü yaratırken, sol, bütün versiyonlarıyla kendi kriziyle uğraşmak zorunda kaldı.

SSCB ve Doğu Bloku ülkelerinin çökmesi, solun krizini benzersiz bir biçimde derinleştirdi. Stalinizmi sosyalizm olarak gören radikal sol, stalinist rejimlerin çökmesiyle enkazın altında kaldı. Sosyal demokrasi ise, egemen sınıfların düzenleme örgütü, yeni liberal politikaların uygulama komitesi haline geldi. Kapitalizm, küresel ölçekte büyük dönemsel sarsın-

olarak da solu keşfedeceğini bekleyerek kaçmak mümkün değildi, hala da değil.

Antiemperyalist bir çağrı

Kesinlikle bütünlüklü bir siyasal yapı oluşturmayan İslami hareket, emperyalizmin medeniyetler çatışması tezinin muhatabı da olduğu için, küresel askeri saldırganlığın mağduru oldu. "İslamcı teröristler"den, "islamifaziizm" atlamak Bush açısından hiç de zor olmadı. 11 Eylül ABD'nin savaş propagandasına bulunmaz bir fırsat sundu.

Ve ABD önce Afganistan'a,

Reform yapsak mı, yapmasak mı?

Sinan BEK

Bir hakkı nasıl elde ederiz? Örneğin toplu taşımacıların ücretsiz olmasını nasıl sağlayabiliriz? Önce bu perspektife sahip olmamız gerekir. Sonra bu fikrimizi başkalarıyla paylaşıyoruz. Neler yapabileceğimizi konuşur, tartışırız. Bir eylem planı çıkardıktan sonra bunu uygulamaya geçiririz. Diyelim bir kampanya düzenleriz. Hedeflerimizi kamuoyuna yaygın biçimde duyurabilmek için yazılı ve görsel malzemeler kullanır, protesto gösterileri düzenleriz. Bunlar çoğu zaman yeterli olmaz. Farklı eylem tarzları geliştirmemiz gerekir. Örneğin belediye otobüslerine kalabalık gruplar halinde bilet atmada bineriz. Metro, otobüs, vapur, tren duraklarında her gün basın açıklamaları yaparız. Eğer toplumda bu talebimize karşı bir duyarlılık yaratmayı ve destek almayı başarırız hareketimiz kitleselleşir ve kazanabiliriz.

Kampanyaların önemi

Bu, kapitalizmin hayatımızda yarattığı tahribata karşı verilmiş çok küçük bir mücadele olacaktır. Ama yaratacağı etki bakımından aslında önemli bir gelişmedir. Eğer mücadeleyi kazanmış ve toplu taşımacıları parasız hale getirebilmişsek, o güne kadar böyle bir gelişmeyi aklından bile geçirmemiş yüzbinlerce insan kendisine "Madem parasız olabiliyordu bu iş, bunca yıldır ben neden para ödedim?" diye sorar. Sonra da başka nelerin parasız olabileceğini düşünmeye ve tartışmaya başlar. Örneğin "Neden sağlık ve eğitim hizmetleri de parasız olmasın?" diye düşünmeye başlar. O sırada benzer bir kampanyayı sağlık ve eğitimin parasız olması için yürütenler varsa onların sesine kulak verir. Onlarla birlikte harekete geçer.

Bu küçük kazanımın yaratacağı etkilerden biri de kampanyayı ilk öneren, örgütleyen ve bizzat inşacı olarak içinde baştan sona kadar yer alan bir azınlığın sözlerinin bundan böyle ciddiye alınacak olmasıdır.

Sayısal olarak küçük güçlere sahip olsak da önereceğimiz kampanyalar gerçekten hayatın içinden, halkın büyük çoğunluğunu ilgilendiren konulardan seçilmişse, yankısını bulur. 1 Mart kampanyasını hatırlayalım. Savaş ve tezkere toplumun ezici bir çoğunluğunu ilgilendiriyordu. Tam zamanında ve çok doğru, somut bir taleple sokağa çıkmayı önerdik ve ABD askerlerinin Irak'a Türkiye üzerinden girmesini önledik. O zamanki sayısal gücümüz şimdikinden daha da azdı. Ama asıl önemi olanın bu olmadığını gördük.

Bugün bize kulak verenlerin sayısı giderek artıyor.

Reform mu, devrim mi?

İşte bu reform mücadelesidir. Devrimciler reformlar mücadelesinin önemini yadsımaz, küçümsemez, burun kıvrırmaz. Reformların kazanılmasını ertelemeyiz. Aksine onun en tutarlı savunucuları olarak tam göbeğinde yer alır. Toplu taşımacıları parasız hale getirmekle 'başka bir dünya' kurulmaya çağını bilirler elbet, ama bunu yapmadan başka bir dünya kurmaya adım atılmayacağını da çok iyi bilirler.

Bu tür mücadelelerde yer alan herkesin yerleşik fikirleri sarsılmaya başlar. Mücadele, o güne kadar hiç düşünülmemiş konularda kafa yormayı sağlar. Hayata bakış açımızı genişletir, derinleştirir. Aktivistlerin yanısıra kitlelerin de kendine güvenini tazeler. Mücadeleyle bir şeylerin elde edilebileceğini kanıtlar. Ve daha da önemlisi yeni ve daha dinamik, daha kapsamlı kampanyaların önünü açar.

Mutluluk arayışı

Dünyada "Ben mutsuz olmak istiyorum. Geleceğimin belirsiz

ve karanlık, sağlığımın tehdit altında olmasını umut ediyorum." diye düşünen kimse olduğunu sanmıyorum. Herkes gelecek korkusu olmadan yaşamak, sağlığı bozulduğunda eksiksiz sağlık hizmeti almak, istediği kadar eğitim görmek, özgürce seyahat edebilmek, düşüncelerini sınırsızca dile getirebilmek, bu düşünceleri başkalarıyla paylaşmak, sorunlarını çözebilmek için her düzeyde örgütlenmek, vb. ister. Kısaca herkes mutlu ve kaygısız bir hayat sürmek ister. Bunun tek yolu ise her biri toplumsal yaşamda birer reform olan iyileştirmeler için mücadele etmekten geçer.

İttifaklar ve müttefikler

Devrimcilerin kafasını en çok karıştıran konulardan biri reformlar mücadelesi sırasında kimi zaman kurulmak zorunda olan ittifaklar ve işbirliğine gidilen müttefiklerdir. Saf ve pür-i pak bir mücadele anlayışına sahip olanlar genellikle sol dışı ittifaklara mesafelidir. Örneğin 28 Şubat darbesi sırasında İslamcılarla ittifaka yanaşmayan sol ikircikte kalmış ve darbeye de tutarlı biçimde karşı çıkamamıştır. Bu yüzden, daha

darbenin ertesi günü, Türkiye tarihinin gördüğü en yaygın protesto eylemi olan "Sürekli aydınlık için 1 dakika karanlık" eylemi bir anda, bıçakla kesilmiş gibi sönmüştür. O gün bugündür hem sendikalar, hem sol örgütler, ideolojik bölünmüşlüklerinden dolayı, felçli hastalar gibidir.

Chavez devrimci mi?

Bugün Venezuela'da mücadele eden bir grubun içinde yer alsaydık seçimlerde ne yapardık? Halkın ezici büyük çoğunluğunun seçtiği ve ezilenlerin, yani kendisinin temsilcisi olarak gördüğü Chavez'in devrimci olmadığını haykırarak ona karşı mı mücadele ederdik? Yoksa üç kez Amerikan destekli darbe girişimlerine maruz kalmış ve bunlardan yığınların sokağa dökülmesiyle kurtulabilmiş bir liderin arkasında mı yer alırdık?

Bir de bağımsız politika yürütme stratejisi var. Şöyle özetlenebilir: "Bu adam eski bir darbeci. Devrimcilikle ilgisi yok. Biz onun kuyruğuna takılacağına kendi bağımsız sosyalist programımızı yürütelim". Eh, bu da bir yöntem tabii. Ama halktan, halkın çoğunluğunun isteklerinden kopuk, marjinal bir yöntem. Milyonlar sokakta Chavez'in sosyalist olmayan programını 'uygularken' siz dar bir çevrede kendi sosyalist programınızı tartışsınız, pek fazla dinleyen çıkmaz. Bunun yerine sokakta Chavez'i destekleyen yığınlarla birlikte davranmanız, ama bir yandan da reformları aşağıdan basınç uygulayarak genişletmeniz gerekir. Ancak kitlelerin içinde yer alarak Chavez reformlarının yetersiz olduğunu anlatma şansı yakalayabilirsiniz. Kendinize güvenilmesini, ancak ve ancak kitlelerin mutluluk arayışına destek olduğunuz, onlarla birlikte bu yolda mücadele ettiğiniz takdirde sağlayabilirsiniz.

Her gün mücadele

Gündelik politika acımasızdır. Ellerinizi bazen kirlenir. Sınıf düşmanlarınızla bile aynı safta yer almanız neden olabilir. Örneğin Mehmet Ağar'ın PKK'ye af çağrısını düşünelim. Kim derdi ki geçmişte 'eli kanlı katil' dediğin adama bugün bir siyasal konuda aynı şeyi talep edeceksin. Dile getiren Ağar olduğu için talebimizden vaz mı geçeceğiz? Hayır. Aynı şeyi savunacağız ve gerçek barışçının Ağar değil biz olduğunu gündelik politik mücadelemiz içinde anlatmaya devam edeceğiz.

Yüksek politika yapanlarsa, eninde sonunda, kendilerine taban yapmayı arzuladıkları geniş yoksul yığınlarla, yerleştikleri o yükseklikten, yukarıdan bakmakla yetinecekler.

Bence başka bir dünyada...

Cengiz ALĞAN

İnsanların büyük çoğunluğu bugün yapabildikleri yalnızca üç etkinlikten daha fazlasını yapabilecek: çalışma, TV seyretme ve uyuma. Dünya insan nüfusunun ezici çoğunluğu yoksul ve yaşamak için emeğinden başka satacak bir şeyi bulunmayanlardan oluşuyor. Milyarlarca insan günün büyük bölümünü çalışmaya ayırmak zorunda. Yine günün önemli bir bölümünü de çalışmaya ilgili işlere ayırmak zorunda. Sabah kalk, traş ol, yola çık, otobüse bin ya da yürü, işe git, işten çık, otobüse bin, eve dön, yemek ye (ki yarın çalışacak enerjin olsun), kendini ve çamaşırlarını yıka (temiz suyun varsa), biraz eğlen (TV seyret) ve uyu (ki dinlenip yarın çalışabileceğin).

Bu üç etkinlik günümüz insanının hayatına öylesine abanmış durumda ki başka herhangi bir insanı etkinliğe zaman kalmıyor. İnsanlık karnını doyurmak, barınmak gibi en temel ihtiyaçlarını gidermek için bile robotlaşmış halde bütün hayatını çalışmaya vakfetmek zorunda kalıyor.

Oysa bu sistemin savunucularının hesaplarına göre bile, bugün tüm insanların günde yalnızca yarım saat çalışmasıyla hepimizin bütün ihtiyaçları karşılanabiliyor. Dünyanın doğal kaynakları da yeterli. Yani günde 23.5 saati gerçekten yapmak istediğimiz işlere ayırabiliriz. Resim de yaparız, keman da çalarız, balık da tutarız, seyahat de ederiz, şarkı da söyleriz, belgesel de çekeriz, istersek aylak aylak otururuz da. Keyfimize kalmış.

Öyleyse neden bu kadar çok çalışıyoruz? Diğeri insani etkinliği daha uygun değil mi? Elbette öyle. Ama kapitalist toplum büyük çoğunluğun küçük azınlık yararına sürekli değer üretmesi, üretilen değerlerin sermaye olarak birikmesi, sermayenin yatırıma dönüşmesi ve yatırımların sürekli genişlemesine dayalıdır. İşe bir an bile ara verilmesi bu çarkta aksamalara yol açar. Kar oranlarını düşürür (patronların grev korkusunu düşünün). Rekabet gücünü azaltır. Bu yüzden bizi sürekli çalışmaya zorlarlar.

Oysa sosyalist toplum birikime değil tüketime dayalıdır. İnsan ihtiyacı kadar üretir ve o oranda da tüketir. Bu üretim içinse bugünün teknolojisiyle bile yarım saat yetiyor. Öyleyse geleceğin toplumunda günde yarım saatten az, güle oynaya çalıştıktan sonra, karnımız tok, sırtımız pek aklımıza gelen her etkinliği yapabileceğiz. Başka bir dünya sırf bunun için bile istenmez mi?

Şehir tiyatroları 1 YTL

Ucuz sanat değersiz mi?

İstanbul Şehir Tiyatroları 1 Aralık 2006-1 Şubat 2007 tarihleri arasında bilet fiyatlarının 1 YTL'ye düşürdü. Öğrenciler için ise 50 krş. Engelliler ve refakatçileri ise 25 YKr ödeyecek.

Şehir Tiyatroları'nın bu indirim kararı özel tiyatrolar tarafından büyük bir tepki ile karşılandı. Özel tiyatro yetkilileri kararı "haksız rekabet" olarak değerlendiriyor.

Oyun yazarları ise telif haklarının düşeceğini söyleyerek kararı protesto ediyorlar.

Uluslararası Tiyatro Eleştirmenleri Birliği adına konuşan Üstün Akmen ise Şehir Tiyatroları'nı 'ucuz popülizm'le suçluyor.

Tiyatro İstanbul sözcüsü Gencay Gürün ucuzluğun sadece 2 ay için olması nedeniyle bu uygulamayı anlamadığını söylüyor. Gürün'e göre dünyada bunun bir benzeri yok. Gürün bu uygulamaların sonucunda "tiyatronun yavaşça gündemden kaldırılması" olarak da yorumluyor.

Ünlü tiyatro oyuncusu ve kenterler Tiyatrosu'nun sahiplerinden Yıldız Kenter ise "1 YTL'ye simit alınmıyor bugün Türkiye'de. Böyle bir şeyi belli oyunlar için satış promosyonu gibi yaparsınız. Aylarca sürecek böyle bir uygulama çok büyük bir haksızlık yaratıyor. Bu memlekette her şey bu kadar pahalı da sanat mı bu kadar ucuz? Bir tek sanatı mı bu kadar ucuz

görüyorlar. Sanat aksine pahalı bir iştir, para ödenerek gazete, kitap alınmalı, tiyatro, bale, konser izlenmeli." diyor.

Yıldız Kenter'e göre Şehir Tiyatroları yöneticileri "sanatı ucuz görüyor".

Bir başka ünlü tiyatro oyuncusu ve tiyatro sahibi Müjdat Gezen'de çok kızgın. "Önce devlet özel tiyatrolara yardımcı kesti. Şimdi de kendi güdümündeki tiyatrolarda biletleri 1 YTL'ye satmak gibi bir uygulamaya gidiyor. Bu bir kültür politikası ve bana kalırsa altında yatan amaç tiyatroyu, operayı yok etmek. Ben temel amaçlarının bu olduğuna inanıyorum" diyor.

Tiyatro Kare'nin sahibi Nedim Saban ise "İstanbul gibi alım gücü yüksek olan bir metropolde tiyatronun 1 YTL'ye düşürülmesi bir katliamdır. Bu, sanat artık değersizdir anlamına geliyor" diyor.

Oyun yazarı Adalet Ağaoğlu'da Şehir Tiyatroları yöneticilerin yazarlara haksızlık ettiklerini söylüyor. Adalet Ağaoğlu'na göre "ödenegi olmasına rağmen en çok ana yaratıcıya, yani oyun yazarına zarar veriyor" diyor ve ekliyor "Bu uygulamayı protesto ediyorum" diyor.

Eleştirmen Üstün Akmen ise "Fiyatı 1 YTL'ye indirerek haksız rekabetin

cılığını çıkarmak ucuz popülizmin ta kendisidir. Bu nedenle tiyatroların kaliteli seyircisi yok olacak. Tinerçiler, berduşlar kendilerine iki saatliğine sıcak bir mekân bulacak. Bilet fiyatları eski fiyatına çıktığında 1 YTL'ye alışmış seyirci gelmeyecek" diyor.

Özel tiyatroların zor koşulları açık. Hiçbir kamu desteği almadan yaşamaya çalışmak zor. Ama Şehir Tiyatroları'nın sadece 2 ay sürecek sembolik bir indirimine budenli ağır eleştirilerle karşı çıkmaları ise anlaşılır gibi değil.

Dünyanın her yerinde tiyatrolar böylesi sembolik indirimler yaparlar. Bunun "sanat düşmanlığı" olarak görülmesi, "ucuz popülizm" olarak değerlendirilmesi aşırı eleştirel bir tutumdur.

Özel tiyatrolar Şehir Tiyatroları'nı 1 YTL kararı nedeniyle eleştirmek yerine kendilerine destek ve velmesi için kampanya yapmalıdır.

Kabul etmek gerekir ki 1 YTL bilet fiyatı hiç tiyatroya gitmemiş bir kesimi tiyatroya çekecektir ve bu olumludur. Ama özel tiyatrolar bu kesimi "tinerçiler ve berduşlar" olarak değerlendirmektedir.

Özel tiyatroların bu tutumu ne denli seçkin olduklarını gösteriyor. Oysa tiyatroya hangi nedenle olursa olsun "tinerçiler ve berduşların" gelmesini olumludur. Onların da tiyatroyu seyretme hakları yok mu?

Öldür, öldür, öldür

"32 yaşında psikopat bir katilim"

"32 yaşında psikopat bir katilim." diyerek tanımlıyor kendisini Jimmy Massey. Çocukken en büyük zevki oyuncak silahı ile Ramboculuk oynamak iken Deniz Kuvvetleri'ne yazılarak kendince Rambo olmanın ilk adımını atmış.

Eğitimi süresince yaşadıkları tahmin edilebilir olmakla beraber mide bulandırıcı. En yakın dostunun tüfeği olmasını beynine kazıyan ve kendisinin sivilleri hala potansiyel 'av' olarak görmesini sağlayan bir eğitimden geçer. Ardından uzunca bir süre devlet

liselerinden, kafelerden, sokaktan Deniz Kuvvetleri'ne asker toplamakla görevlendirilir. Sabıkalılar, uyuşturucu bağımlıları, dışlanmışlar, para kazanmak için her şeyi göze almış olan insanlar onun ve Deniz Kuvvetlerinin son derece uygun adaylarıdır.

Ve Irak... ramboculuk vakti. Kahraman olmaya kendisinden bin kat daha hevesli bir takımın kaptanıdır artık. Bir yandan viski içip bir yandan etrafa kontrol-süzce kurşun saçan, içinde bulunduğu durumu bilgisayar oyunu, elindeki dakikada yüz mermi yağdıran silahı da oyun konsolu sanan Amerikan askerlerinin bir soykırım gerçekleştirirkenki rahatlıklarını, bundan zevk duymalarını, karşılarında can çekişen Iraklı sivilleri kayıtsızca izlerken dalga geçebilmelerini insanın aklı almıyor.

"... 'vay anasını! Havada uçan cesetleri gördünüz mü?' diye sordum, hala ipnotize edilmiş gibiydim. 'Dostum, bu çok acayipti!' diye cevap verdi Onbaşı Sutters. 'Haydi, bir daha... uçurun her yanı' dedi onbaşı Stivers, büyülenmiş bir biçimde. Adamlar, kadın ve çocuk; hepsi ölmüştü."

Okudukça tüm anlatılanın kurgu olmasını veya psikopat bir katilin vahşi rüyası olmasını diliyorsunuz. Sivilleri av, tüfeği dost, kadını seks makinesi olarak gören ABD ordusu askerlerini ve dönen dolapları lafı dolandırmadan anlatmış Jimmy Massey. İçinde büyük bir hesaplaşma olduğu anlaşılıyor. Irak'a girdikleri andan itibaren yoldan geçen kadın, erkek, çocuk ayırt etmeksizin her sivil öldürmelerinin ve ordu içindeki birçok pisliğe göz yummasının hesaplaşması.

Jimmy ABD ordusunun Irak'ta yaptıklarının bir soykırım olduğunu kabul ederek evine dönüyor ama geride hala rambo olmak isteyen binlerce asker var. Irak halkı kendilerine özgürlüğü, daha iyi bir yaşamı getirdiklerini iddia eden askerler tarafından bir bir öldürülmeye devam ediyor.

Meltem

Öldür, öldür, öldür

Jimmy Massey, Natasha Saulnier;

Çeviren: Algan Sezgintüredi,

Versus Kitap Yayınları; İstanbul, 2006

Rosa Lüksemburg

Bir devrimciyi ve bir devrimi tanımak için

Senol KARAKAŞ

"Sonyoşa, insan uzun süre hapiste kanlıca kahroluyor. Nasıl oluyor da insanlar başkalarının yaşamı hakkında karar verebiliyor?"

Film Rosa Lüksemburg'un hapisine avlusunda, soğuk ve karlı bir günde dolaşırken yazdığı bir mektuptan alınan bu sözlerle başlıyor.

Margarethe von Trotta'nın bu filminde, Rosa Lüksemburg'u Barbara Sukowa canlandırıyor. Sukowa, bu rolüyle, Cannes film festivalinde en iyi kadın oyuncu ödülünü de aldı.

1986 yılında Almanya'da çekilen film, Türkiye'de de gösterime girmişti. Filmin yönetmeni, Katharina Blum'un Çiğnene Onuru (1975), Christa Klages'in

İkinci Uyanışı (1978), Kurşun Yıllar (1981) gibi filmleri de yapan Margarethe von Trotta, Rosa Lüksemburg'da çok başarılı esere imza atıyor. Filmin başarısı, çağının ne önemli politik ismi olan Rosa'nın yaşamını bir bütün halinde ve nesnel bir biçimde aktarabilmesinde yatıyor. Rosa Lüksemburg'un sıkıntıları, aşkları, göçleri, politik etk-

isi, mücadeleden asla vaz geçmeyen yapısı, Birinci Dünya Savaşı'nın yarattığı sosyal çöküntü ama aynı zamanda yine savaşın içinde patlayan sosyal hareketler, bir aktivist, bir işçi lideri olarak Rosa'nın hitabet yeteneği, teorik çalışmaları, Alman Sosyal Demokrat Partisi içinde yozlaşmaya karşı verdiği mücadele, Almanya'nın savaşa katılmasına Karl

Liebknecht'le birlikte karşı çıkışları, Rusya'da patlayan işçi devrimini selamlaması, Almanya'da Rus devriminden sonra başlayan devrime, hem de bu devrimin erken olduğunu bilmesine rağmen tüm gücüyle destek vermesi, hapisane yılları, çiçek sevgisi, insan sevgisi... kısacası Rosa Lüksemburg'la ilgili her şey, bu filmde etkileyici bir biçimde ve çok başarılı bir sinemasal dille aktarılıyor.

Digital Kültür'den, Politik Sinema kategorisinde çıkan bu vcd'yi mutlaka izlemek gerekiyor. Rosa'yı tanımak, işçi sınıfına adanmış bir yaşamın etkisini görebilmek için.

Rosa Lüksemburg

Yönetmen: Margarethe von Trotta, Oynayanlar, Barbara Sukowa, Daniel Olbrychski,

Amatörlerin başansı

Dondurmam Gaymak önemli bir film. Bütünüyle amatör oyuncuların yer aldığı Dondurmam Gaymak anlatmak istediğini çok iyi anlatıyor.

Küreselleşen dünyada Muğlalı bir yerel dondurmacının dondurma tekellerine karşı direnişi filmin konusu. Çok sade, basit bir anlatımı var. Bir başka deyişle bakkal süpermarkete karşı. Aslında her an, her gün çevremizde yaşanan bir sınıf mücadelesi bu. Tekel geliyor ve küçük esnaf iflas edip batıyor. Kayboluyor.

Dondurmam Gaymak'ın yönetmesi Yüksel Aksu. Hikayesini hem güzel anlatıyor hem de iyi anlatıyor.

Coşku KILIÇ

Biz antikapitalistlerin sık karşılaştığı tepkilerdendir: 'kendinizi antikapitalist olarak tanımlıyorsunuz ama ayağınızda adidas ayakkabılar kıçınızda live's kotlar ya da daha genel olarak 'savaşa hayır diyorsunuz,savaş karşıtı eylemler aktivitelere yapıyorsunuz ama savaşların efendisi amerikanın ürünlerini kullanıyorsunuz' gibi yorumlar. Ki bu yorumları yine savaşa kapitalizme karşı olduğunu idda eden kişilerden alıyoruz. Barışarock'ta,yaz boyu sürdürdüğümüz 'Lübnan'a asker gönderme 'kampanyamızın standına gelen birçok kişiden aldık bu tepkileri.

Bu tepkilere karşı insanlara anlatılması gereken en genel şey antikapitalistlerin bu sistemin dışında bir yerlerde yaşamadığı gerçeğini vurgulamak olsa gerek.

Evet bizde bu kapitalist sistemin içinde yaşayan(ya da yaşamaya çalışan mı desek?) bireyleriz ve kapitalist sömüründen uzak bir üretim biçimi olmadığını biliyoruz. Yani kapitalizm hayatın her alanına her yanına işlemiş durumda ve antikapitalist olmak bu hayatın gerçeklerinden soyutlamıyor kimseyi. Bizde herkes gibi bu sistemin dayatmalarına maruz kalıyoruz,bizde herkes gibi kapitalizmin yoksun bıraktığı şeylerden yoksunuz. İşte bu yüzden kullandığımız bir ürünün markası ne olursa olsun kapitalizmin bir

Marka giyinmek

üretimi olduğunu ve bu üretimde bir işçinin emeğinin sömürüldüğü gerçeğini görmek gerekir. Evet bu gerçek giydiğimiz,yediğimiz,içtiğimizi,kullandığımız her üründen varlığını devam ettirmekte. Bize tepki gösteren insanlara anlatmamız gereken şey kapitalist sistemde kendimize alternatif seçenekler yaratmanın değil kapitalizmi yok etmenin gerekliliğidir.

Ve birde özellikle küresel sermaye yerine ulusal sermayeye katkı sağlamanın kapitalizme zarar vermediğini ve antikapitalist olmakla bağdaşmadığı konusunda ikna

etmemiz gerekiyor bu kişileri. Çünkü hep aynı alternatif argümanla tartışıyorlar bizimle. Örneğin bize sürekli olarak sundukları seçeneklerden biridir adidas yada nike gibi çok uluslu şirket ürünleri yerine yerli sermaye üretimi bir ürünü kullanmak. Ama bunun kapitalizmin zararına olmayacağını anlamıyorlar. Çünkü kapitalizmin küreseli,ulusalı fark etmiyor. Kapitalizm her yerde her alanda sömürmeye,kan emmeye devam ediyor. Yani nasıl pazardan aldığımız markasız bir üründen mağazadan aldığımız markalı bir ürün gibi bir işçinin emeğinin

sömürüsüyle var olmuşsa,küresel sermaye ürünü gibi ulusal sermaye ürünleri de yine işçilerin emek sömürüsüyle var oluyor.

Konunun ayrı bir boyutu da her bireyin kendisinin hoşuna giden,kendisini rahat hissettiği şeyleri yemek gibi doğal bir isteğin hakkı olduğudur. Kaldı ki kapitalizm bu en doğal insani haklarımızı zaten bize yaşatmazken bu tür söylemleri çok gereksiz ve amaçsız buluyorum. Eğer antikapitalist olmak kullanışsız ve konforsuz şeyleri giymeyi,ucuz içki içmeyi,ucuz ve sağlıklı

yiyecekler yemeyi gerektirseydi,yani bu mücadelede ki bireyleri ve bu bireylerin yaşama şekillerini belli bir kalıba sokmak,mücadeleyi de o haliyle görsel bir şova dönüştürmek gerektirseydi zaten bu mücadele ne istediğini bilmeyen bir mücadele olmuş olurdu. Çünkü zaten biz tüm dünya antikapitalistleri,kapitalizm denen insanın her türlü özgürlüğünü,her türlü isteğini kısıtlayan bu sistemi,her birey hatta her canlı hak ettiği daha iyi daha güzel ve tamamiyle özgür koşullarda yaşasın diye yıkmak istiyoruz.

Kısacası oturdukları yerden hiçbir şey yapmadan sadece düşünmeden olur olmaz eleştiriler savuran bu kimseler silkinip insanlık için bir şeyler yapmak yerine kapitalime karşı mücadele içinde olan bizlerin bireysel tercihlerine ve yaşam tarzlarına saldırmayı tercih ediyorlar. Umarız bu yanlışlarının en kısa sürede farkına varırlar ve kapitalizme karşı antikapitalist akımın bir parçası olarak mücadeleye katılırlar.

Çünkü onlar her ne kadar çalıştığımızı düşünse de ve asıl kendilerinin çelişkilerini görmek istemeyip bize saldırdıkları gerçeğini kabullenmek istemeseler de biz antikapitalistiz ve kapitalizmi yok edene kadarda tüm insanlık için bu mücadeleyi sürdüreceğiz.

Ancak o zaman sömürden uzak,antikapitalist bir üretim sistemi var olur ve tabii ki bizde hep beraber bu sistemin ürünlerini kullanırız.

sosyalist işçi ne savunuyor?

Aşağıdan sosyalizm

-Kapitalist toplumda tüm zenginliklerin yaratıcısı işçi sınıfıdır. Yeni bir toplum, işçi sınıfının üretim araçlarına kolektif olarak el koyup üretimi ve dağıtımını kontrol etmesiyle mümkündür.

Reform değil, devrim

-İçinde yaşadığımız sistem reformlarla köklü bir şekilde değiştirilemez, düzeltilemez.

-Bu düzenin kurumları işçi sınıfı tarafından ele geçirilip kullanılamaz. Kapitalist devletin tüm kurumları işçi sınıfına karşı sermaye sahiplerini, egemen sınıfı korumak için oluşturulmuştur.

-İşçi sınıfına, işçi konseylerinin ve işçi milislerinin üzerinde yükselen tamamen farklı bir devlet gereklidir.

-Bu sistemi sadece işçi sınıfının yığınsal eylemi devirebilir.

-Sosyalizm için mücadele dünya çapında bir mücadelenin parçasıdır. Sosyalistler başka ülkelerin işçileri ile daima dayanışma içindedir.

-Sosyalistler kadınların tam bir sosyal, ekonomik ve politik eşitliğini savunur.

-Sosyalistler insanların cinsel tercihlerinden dolayı aşağılanmalarına ve baskı altına alınmalarına karşı çıkarlar.

Enternasyonalizm

-Sosyalistler, bir ülkenin işçilerinin diğer ülkelerin işçileri ile karşı karşıya gelmesine neden olan her şeye karşı çıkarlar.

-Sosyalistler ırkçılığa ve emperyalizme karşıdır. Bütün halkların kendi kaderlerini tayin hakkını savunurlar.

-Sosyalistler bütün haklı ulusal kurtuluş hareketlerini desteklerler.

-Rusya deneyi göstermiştir ki, sosyalizm tek bir ülkede izole olarak yaşayamaz. Rusya, Çin, Doğu Avrupa ve Küba sosyalist değil, devlet kapitalistidir.

-Sosyalistler bu ülkelerde işçi sınıfının iktidardaki bürokratik egemen sınıfa karşı mücadelesini destekler.

Devrimci parti

-Sosyalizmin gerçekleştirilmesi için, işçi sınıfının en militan, en mücadeleci kesimi devrimci sosyalist bir partide örgütlenmelidir. Böylece bir parti işçi sınıfının yığınsal örgütleri ve hareketi içindeki çalışma ile inşa edilebilir.

-Sosyalistler pratik içinde diğer işçilere reformizmin işçi sınıfının çıkarlarına aykırı olduğunu kanıtlamalıdır.

-Bu fikirlere katılan herkesi devrimci bir sosyalist işçi partisinin inşası çalışmasına omuz vermeye çağırıyoruz.

ISSN 1300-4026

■ Uluslararası Tanıtım ve Yayıncılık Ltd. Şti.

■ Sahibi: Özden Dönmez

■ Sorumlu Yazışlıları

Müdürü: Volkan Akyıldırım

■ Adres: İstiklal

Cad.,Büyükparmakkapı Sok.,

8/10, Beyoğlu/İstanbul ■

Baskı: Yön Matbaası

■ Yerel süreli yayın, iki haftada bir yayınlanır

www.sosyalistisci.org

KÜRESEL BAK
Her hafta Çarşamba günleri **Makine Mühendisleri Odası'nda** saat 17.00'da toplanıyor.

KADIKÖY BAK
Her hafta Çarşamba günleri **Kadıköy'de Eğitim Sen 2 nolu Şube'de** saat 19.00'da toplanıyor.

ÜSKÜDAR BAK
Her hafta Salı günleri **Altunizade muhtarlığında** saat 20.00'de toplanıyor.

BEYOĞLU BAK
Her hafta Salı günleri **İstiklal Cad, Büyükparmakkapı Sok. Hayat Apt'da Karakedi'de** saat 19.30'da toplanıyor.

AVCILAR BAK
Her hafta Pazartesi günleri **Eğitim Sen 7 nolu Şube'de** saat 19.30'da toplanıyor.

ANKARA BAK
Her hafta Çarşamba günleri **Makine Mühendisleri Odası'nda** saat 17.00'da toplanıyor.

ODTÜ BAK
Her hafta Pazartesi günleri **sat 17.30 toplanıyor.** Ayrıntılı bilgi için

Küresel Eylem Grubu

İSTANBUL KEG
Her hafta Cuma günleri **Karakedi'de** saat 19.00'da toplanıyor.

İZMİR KEG
Her hafta Perşembe günleri **Yakın Kitabevi'nde** saat 18.30'da toplanıyor.

SON SÖZ

Yoğun bir dönemden çıktık. Savaş karşıtı yoğun bir kampanya yaşadık. İsrail ordusunun Lübnan'a saldırısı sırasında günlerce sokaktaydık. 200 bin bildiri dağıttık.Standlar açtık, bildiri dağıttık, afiş astık. 5 Eylül'de tezkereyi durdurmak için Ankara'daydık. Moralimizi iyice yükselten bir eylemdi.

O günlerde Barışarock'u yaşadık. 100 bin kişinin katıldığı Barışarock dosta düşmana yeni hareketin ne olduğunu gösterdi.

Kısa süre önce ise, 20 Ağustos'ta savaşa karşı İstanbul gösterisine katılmıştık.

Ardından Türkiye Sosyal Forumu geldi. 3000 kişi katıldı TSF'ye. Tarık Ali'nin savaş karşıtı toplantısının yanı sıra Alex Callinicos, Hayri Kozanoğlu ve Doğan Tarkan'ın katıldığı hareket konulu toplantı çok başarılıydı.

Son 6 ay içinde KEG, Küresel Eylem Grubu kuruldu. KEG küresel ısınmaya karşı 4 Kasım mitingini yaptı. Olağanüstü koşullara rağmen 4 Kasım çok başarılı bir miting oldu. 20 sol örgütün gençleri

(yaşlılarla takviyeli bir biçimde) KEG eylemi ile aynı boyuttaydılar.

Bu arada iyi kötü bir GSS'ye ve Aile Hekimliğine hayır kampanyası sürdürdük.

Sonra GSS'ye karşı kampanya öne çıktı. Yani sıra mediko kampanyasına başladık. Geçen hafta ilk medikomu vermiyorum eylemi yapıldı. Devamını getirmeliyiz.

İzmir'de ise 26 Kasım eylemi önemliydi. Bu kent GSS'ye karşı direnişin önemli mevzilerinden birisi. KEG daha önce Eskişehir'e gittiği gibi bu kez de İzmir'e geldi. Mitingin ikinci en büyük korteji KEG kortejiydi.

Önümüzde daha yoğun bir dönem var.

Bir yandan Ankara Antikapitalist forumu var. Onu başka forumlar izleyecek. Parti okulları var.

Nükleer enerjiye, küresel ısınmaya ve GSS'ye karşı kampanyalar var.

Ama en önemlisi BAK'ın17 Mart eylem kararı var. Hepsini başarmak zorundayız.

Ve bu arada DSİP'i büyütme, yeni üyeler kazanmak Sosyalist İşçi satışlarını arttırmak zorundayız.

Bir zoredir DSİP çok sayıda üye kazanıyor. Bu gelişmeyi arttırarak devam ettirmeliyiz.

DSİP - Kadıköy
Her hafta Salı günleri **saat 19.00'da toplanıyor**
Nail Bey Sk. İbrahim Ağaoğlu İşhanı, No: 9-11, Kat: 3 Bahariye - Kadıköy **0536 - 637 81 99**

DSİP - Beyoğlu
Her hafta Perşembe günleri **saat 19.00'da toplanıyor**
Karakedi İstiklal Cd. Büyükparmakkapı Sk. Hayat Apt. Kat: 4 -Beyoğlu **0536 - 259 73 64**

DSİP - Ankara
Her hafta Salı günleri **saat 19.00'da toplanıyor**
Mithatpaşa Cd. No: 34/F, Kat: 4, No: 23 Kızılay **0535 - 514 11 73**

DSİP - İzmir
Her hafta Pazartesi günleri **saat 19.00'da toplanıyor**
3. Beyler, Yaparsoy İşhanı, No: 31, Kat: 4, No: 403 Konak **0537 - 624 49 08**

DSİP
Akhisar: 0544 - 515 62 59
Bursa: 0542 - 500 23 22
Denizli: 0543 - 476 27 88
İzmit: 0537 - 940 58 95
Kütahya: 0544 - 515 62 59
Edirne: 0505 - 879 46 12

Savaşlara, militarizme ve çokuluslu şirketlere karşı KÜRESEL EYLEM

Küresel Eylem Grubunu kuran aktivistler ilk kez 3 Aralık Küresel Isınmaya Karşı Küresel Eylem Günü için bir araya geldi. 3 Aralık 2005 te 10'dan fazla şehirde miting, eylem ve basın açıklaması yapıldı. Aktivistler 3 Aralık mitinginin ardından yeniden toparlanmaya başladı. Bu toplantılarda Küresel Eylem Grubu (KEG) kuruldu ve sadece iklim değişikliği üzerine değil küresel kapitalizmin öne çıkardığı çeşitli yerel ve genel konularda da kampanya sürdürmek üzere anlaşıldı. 4 Kasım'da İstanbul'da; dünyada 48 ülkede aynı anda yapılan iklim değişikliğine karşı küresel eylem gününde KEG de sokağa

çıktı. 26 Kasım'da İzmir'de Sağlık Platformu'nun düzenlediği Genel Sağlık Sigortası'na (GSS) karşı mitinge pankartıyla katıldı. KEG bireylere dayalı konsensus ile yürüyen kampanyalar yapıyor. KEG'in şimdi önünde duran bir kaç kampanya başlığı var. İlk olarak yıl boyunca iklim değişikliği üzerine kampanya devam edecek.

Temmuz da 'İklim değişiyor, Biz durdurabiliriz' başlığıyla bir miting düzenlenmesi hedefleniyor. Bunun yanısıra yıl boyunca olabildiğince yaygın söyleşiler düzenlenmeye çalışılacak. Uluslararası kampanya bundan sonraki eylem takvimini belirlediğinde KEG de bu takvime uygun etkinlikler planlayacak. İkinci başlık Nükleer Enerji kullanımı. Bu gün-

lerde konuyla ilgili yasa Meclis komisyonuna getirildi. Yakın zamanda Meclis'e sunulabilir ve yasalaşmasının önu açıklanabilir. KEG Nükleer santral yapımına karşı bir kampanya için önümüzdeki günlerde harekete geçecek. Üçüncü başlık GSS. 1 Ocak 2007 itibarıyla yürürlüğe girecek olan Genel Sağlık Sigortası Yasası'na karşı iki ana vurguyla kampanya devam ediyor. "Sağlık Ocağımı Kapattırmayacağım"; "Medikomu Vermiyorum". Adım adım aile hekimliği uygulaması hayata geçirilmeye başlandı. Sağlık hizmetleri giderek ulaşılması daha zor hale geliyor. KEG önüne hedef

olarak, bu yasanın fiilen uygulanamaz hale gelmesi için, yasanın muhatap aldığı herkesi, özellikle sendikaları ve odaları harekete geçirmeyi ve var olan kampanyalar içerisinde yer almayı hedefliyor. Henüz sonuçları bütün toplum kesimleri tarafından kavranmamış olmasına rağmen bu yasa uluslararası emekçiler açısından şimdiden sıkıntı yaratmaya başladı. Dördüncü başlığımız ise G-8'e Hayır! Haziran'ın ilk haftası Almanya'da yapılacak G-8 zirvesine karşı uluslararası eylem çağırısı var. Bu çağrıya uygun olarak bizde aynı günlerde bir dizi etkinlik ve eylemi hayata geçireceğiz.

İklim değişiyor, biz durdurabiliriz

Geçtiğimiz ay, bir Dünya Bankası yetkilisi şöyle di-yordu. "Eğer 10 yıl gibi bir süre içinde derhal ve âcilen tedbir alınmazsa, küresel ısınmaya bağlı olarak: sellerden 100 milyondan fazla insan yerinden yurdundan olacak; kuraklık ve çölleşme yüzünden yüz milyonlarca "iklim mülteci" dört bir yana savrulacak; eriyen buzullar yüzünden 1 milyardan fazla insan aç ve susuz kalacak; sıcaklığın artmasından yaban hayatı ağır darbe alacak ve canlı türlerinin yüzde 40'ından fazlası yok olacak; ve bütün bunların sonucunda, dünya ekonomisi % 20 oranında küçülecek, insanlığın iki dünya savaşında yaşadığı sefalet manzaraları ortaya çıkabilecek."

Artık dünyanın %99,9'u iklim değişikliği gerçeğinin farkında. İklim değişikliğine karşı kampanya yürüten tüm dünyadaki aktivistlerin ortak talebi ise Kyoto Protokolü'nü ABD'nin imzalaması. Bizde Türk hükümetinde imzalamasını istiyoruz.

Sağlık ocağımızı kapattırmayacağız!

Genel Sağlık Sigortası yasası kapsamında bazı illerde aile hekimliği uygulamasına adım atıldı. Eskişehir bunlardan biri. 500 bin nüfuslu kentte tam bir karmaşa yaşanıyor. Sağlık hizmetleri çökmüş durumda acil servisler çalışmıyor.. Koca kentte çağrılara cevap verebilecek 2 adet 112 acil servis ekibi var artık. Aile hekimliği yapacak hekim bulunamadığından pratisyen hekimler ile açık kapatılmaya çalışılıyor. Gelinek noktada acil servisin özelleştirilmesi konuşuluyor. Bu günlerde hastalanırsanız acilen veya değil doktora, hastaneye gitmeniz gerekirse Eskişehir'de olmamanızı dileriz. İzmir'de bu uygulamaya yakın zamanda geçilmesi için hazırlıklar son sürat devam ediyor.

Başka bir kentte olupta kurtulacağımızı sanıyorsanız yanılıyorsunuz. 1 Ocak 2007 itibarıyla aynı sistem tüm Türkiye de geçerli olacak.

Parasızlıktan ölmeycem, medikomu vermiycem!

GSS hayata geçerse öğrencilerin yararlandığı medikolar da kapanacak. Gelirleri oranında prim ödemediği herhangi bir sağlık hizmetinden yararlanmaları söz konusu bile olmayacak.

Yakın tarihte binlerce insanın çok basit nedenlerden hayatını kaybetmesine neden olacak bu yasaya karşı yaygın bir kampanya yürütmek gerekiyor.

Küresel Eylem Grubu Genel Sağlık Sigortasına, Aile Hekimliğine ve sağlık ocaklarının ve medikoların kapatılmasına karşı aktif bir kampanya sürdürüyor.

Onlar G-8, biz milyarlarız!

2007'nin Haziran ayında Heiligendamm'da düzenlenecek olan G-8 zirvesine karşı eylem haftası planlanıyor. Federal Almanya'dan, Avrupa'dan ve tüm dünyadan on binlerce insan, zirveye karşı bir araya gelecek. 2 Haziran'da yürüyüş ile başlayacak hafta 6 Haziran'da zirve'nin ablukaya alınması ile devam edecek. G-8 ülkeleri dünyanın en büyük ekonomisine sahip. Onlar, IMF, DTÖ ve Dünya Bankası aracılığı ile küresel çapta tüm dünya nüfusunun hayatını belirleyecek kararlar almak üzere toplanıyorlar. Sürpriz bir sonuç beklenmiyor. Toplantılarında milyarlarca yoksul ve emekçi için olumlu sonuçlar doğuracak adımlar atmayacaklar. Aksine hem kendi aralarındaki güç dengelerini değerlendirip birbirlerine karşı mevziler kazanmaya çalışacaklar, hem de savaşlar ve yeni ekonomik politikalarla ilgili sonuçları bizler açısından çok da hayırlı olmayacak konuları konuşacaklar. Ama bizlerin de söyleyecek birkaç sözü var elbet. KEG aynı günlerde çeşitli eylem ve etkinlikler düzenleyecek.

Nükleer yasası geri çekilsin!

Türkiye, 2000 yılında terk ettiği nükleer santral planlarına geri dönüyor. 2020 yılı enerji planları, yüzde 100 hazine garantili yabancı kredi ile satın alınacak 10 adet anahtar-teslim nükleer reaktör ve fosil yakıtlar (linyit, ithal kömür, petrol ve doğalgaz) ile çalışan düzinelerce termik santrali içeriyordu. Şimdi ise 2020 yılına kadar 2 ya da 3 santral hedefleniyor..

Çok kısa bir zaman içinde mecliste görüşmeye açılacak olan Nükleer Güç Santrallerinin Kurulması ve İşletilmesi ile Enerji Satışına İlişkin Kanun Tasarısı ile 15 yıl boyunca nükleer elektrik satılması öngörülüyor. Bakanlar Kurulu'nun santraller için teşvik verebilecek. Bir tek santralin maliyeti 5 milyar dolar civarında.

Sinop'ta santral yapılmasına karşı yürütülen kampanyada onbinlerce insan harekete geçmişti. Şimdi tasarının meclisten geçmemesini sağlamak için daha çok insanı harekete geçirmek, yaygın ve sürekli bir kampanya sürdürmek gerekiyor.

Başka bir şampuan mümkün!

ALS ve SLS. Hiç duymadığınızı düşünüyor olabilirsiniz. Oysa ALS ve SLS ikilisi yaşamlarımızın kopmaz bir parçası!

Şampuanların arkasında başka bir dünyaya aitmişçesine içindekiler yazılıdır. (Su bile, "aqua" olarak yazılır.) En çok olan madde en üste, en az olan madde en alta biçiminde yazılıyor içindekiler. İşte ALS (ammonium lauryl sulfat) ve SLS (Sodium dodecyl sulfat) ikilisi de özellikle ucuz şampuanların sudan sonraki ilk etken maddeleri.

İkisinin de çok sayıda zararı var. İkisi de tahriş edici kimyasal maddeler. %15 gibi oranlarda bazı durumlarda daha da fazla kullanılıyorlar. Özellikle gözlerde kalıcı hasarlara yol açabileceği ancak cilde temasının bile zarar verebildiği belirtiliyor. Altı yaş altı çocuklarda ise gözün gelişimini etkilediği, yetişkinlerde katarakt oluşumuna neden olabildiği kanıtlanmış. Bu iki madde de, etkili kimyasallar olarak sanayide, araba şampuanlarında kullanılıyorlar.

Birçok üretici ve üreticilerin papağanı konumundaki kurumlar, bu maddelerin hemen vücuttan uzaklaştırıldığını anlatarak bu maddeleri savunuyorlar.

Oysa bu maddelerin kullanımının basit bir sebebi var. SLS ucuz, ALS daha zararlı ama daha ucuz. Genel olarak şampuan ucuzlaştıkça, bu maddeler de şampuan içeriğinde üst sıralara yerleşiyor.

Tabi bundan para kazanmayı akıl edenler de yok değil. Tamamen doğal içerikli şampuan markaları da reklamları ve internet sitelerinde, rakiplerinin bu özelliklerini anlatıp kendi satışlarını arttırmaya çalışıyorlar. Gerçekten ALS ve SLS ucuz olacak ki, doğal şampuanlar ufak şişelerde 15-20 dolar arası fiyatlara satılıyor.

İşte yaşadığımız dünya, şampuanların içerisinden kimyasal fıskıran, kar hırsının her yeri sardığı bir dünya. "Başka bir şampuan" istiyorsak ya her seferinde 20 dolar vereceğiz ya da "başka bir dünya"yı tercih edeceğiz.

Ersin TEK